

09. Национална економија и финанси

09. National Economy and Finances

09. Национална економија и финансии

09.00. Бруто-домашен производ

Бруто-домашен производ 321

T-09.00.1: Бруто-домашен производ, 2000-2011	325
G-09.00.1: Стапки на реален пораст на БДП	325

09.01. Бруто-домашен производ (производен метод)

Методолошки објаснувања..... 326

T-09.01.1: Бруто-домашен производ	332
T-09.01.2: Извори на додадената вредност и трошочна структура на бруто-домашниот производ, по сектори, според НКД, 2011	334
T-09.01.3: Бруто-домашен производ по институционални сектори и потсектори.....	336
T-09.01.4: Извори на додадената вредност и трошочна структура на бруто-домашниот производ, по институционални сектори и потсектори, 2011	338
T-09.01.5: Извори на додадената вредност по сектори на НКД на ниво на институционални сектори, 2011.....	340
T-09.01.6: Извори на додадената вредност по сектори на НКД за нефинансискиот сектор, со потсектори, 2011	346
T-09.01.7: Извори на додадената вредност по сектори на НКД за секторот Држава, со потсектори, 2011	350
G-09.01.1: Структура на додадената вредност во бруто-домашниот производ според големината на деловните субјекти, 2010-2011.....	352
T-09.01.8: Бруто-домашен производ според големината на деловните субјекти	353
T-09.01.9: Извори на додадената вредност, по сектори на НКД, според големината на деловните субјекти, 2011.....	354
T-09.01.10: Волуменски индекси и имплицитни дефлатори на БДП и на додадената вредност, по сектори на НКД	356
G-09.01.2: Структура на додадената вредност во бруто-домашниот производ според институционални сектори, 2010-2011 ...	357

09.02. Бруто-домашен производ (расходен метод)

Методолошки објаснувања..... 358

T-09.02.1: Бруто-домашен производ според расходниот метод (тековни цени)	362
T-09.02.2: Структура на компонентите на бруто-домашниот производ според расходниот метод	362
T-09.02.3: Трошоци за индивидуалната потрошувачка на домаќинствата според Класификацијата на индивидуалната потрошувачка по намена	363
T-09.02.4: Структура на индивидуалната потрошувачка на домаќинствата според класификацијата на индивидуалната потрошувачка по намена	365
T-09.02.5: Јавна потрошувачка според функцијата.....	367
T-09.02.6: Структура на јавната потрошувачка според функцијата	367
T-09.02.7: Јавна потрошувачка по потсектори	368
T-09.02.8: Бруто-домашен производ според расходниот метод, волуменски индекси	370
T-09.02.9: Бруто-домашен производ според расходниот метод, имплицитни дефлатори.....	370
T-09.02.10: Бруто-домашен производ според расходниот метод, по цени од претходната година	370

09.03. Инвестиции во основни средства

Методолошки објаснувања..... 371

T-09.03.1: Инвестиции во основни средства според техничката структура.....	373
T-09.03.2: Инвестиции во основни средства	373
T-09.03.3: Инвестиции во основни средства - машини и опрема	374
T-09.03.4: Инвестиции според намената на вложувањата и обликот на сопственост во 2011.....	375
T-09.03.5: Инвестиции во основни средства според намената на инвестициите и техничката структура во 2011.....	376
G-09.03.1: Инвестиции во основни средства за 2011.....	378

09.04. Монетарни финансии

T-09.04.1: Биланс на Народната банка на Република Македонија	379
T-09.04.2: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници	380
T-09.04.3: Платен биланс на Република Македонија	383
T-09.04.4: Платен биланс на Република Македонија - стоки	384
T-09.04.5: Платен биланс на Република Македонија – услуги.....	385
T-09.04.6: Платен биланс на Република Македонија - трансфери	387

09. National economy and finances

09.00. Gross Domestic Product

Gross Domestic Product 323

T-09.00.1: Gross Domestic Product, 2000-2011	325
G-09.00.1: GDP real growth rates	325

09.01. Gross Domestic Product (production method)

Notes on methodology 329

T-09.01.1: Gross Domestic Product	332
T-09.01.2: Sources of value added by NKD sections and cost structure of Gross Domestic Product, 2011	334
T-09.01.3: Gross Domestic Product by institutional sectors and subsectors	336
T-09.01.4: Sources of value added and cost structure of Gross Domestic Product by institutional sectors and subsectors, 2011	338
T-09.01.5: Sources of value added by NKD sections at the level of institutional sectors, 2011	340
T-09.01.6: Sources of value added by NKD sections for the non-financial sector with subsectors, 2011	346
T-09.01.7: Sources of value added by NKD sections for the Government sector with subsectors, 2011	350
G-09.01.1: Distribution of value added in Gross Domestic Product by enterprise size, 2010-2011	352
T-09.01.8: Gross Domestic Product by enterprise size	353
T-09.01.9: Sources of value added by NKD sections and by enterprise size, 2011	354
T-09.01.10: Volume indices and implicit deflators for GDP and value added by NKD sections	356
G-09.01.2: Distribution of value added in Gross Domestic Product by institutional sectors 2010-2011	357

09.02. Gross Domestic Product (expenditure method)

Notes on methodology 360

T-09.02.1: Gross Domestic Product by expenditure approach (current prices)	362
T-09.02.2: Structure of the components of Gross Domestic Product by expenditure approach	362
T-09.02.3: Household final consumption expenditure by the Classification of Individual Consumption by Purpose - COICOP	363
T-09.02.4: Structure of household final consumption expenditure by COICOP	365
T-09.02.5: General Government Consumption by function	367
T-09.02.6: Structure of General Government Consumption by function	367
T-09.02.7: General Government Consumption by subsectors	368
T-09.02.8: Gross Domestic Product by expenditure approach, volume indices	370
T-09.02.9: Gross Domestic Product by expenditure approach, implicit deflators	370
T-09.02.10: Gross Domestic Product by expenditure approach, at previous year's prices	370

09.03. Gross Fixed Capital Formation

Notes on methodology 372

T-09.03.1: Gross fixed capital formation by technical composition	373
T-09.03.2: Gross fixed capital formation	373
T-09.03.3: Gross fixed capital formation - machinery and equipment	374
T-09.03.4: Gross fixed capital formation by purpose of investment and type of ownership, 2011	375
T-09.03.5: Gross fixed capital formation by purpose of investment and technical composition in 2011	376
G-09.03.1: Gross fixed capital formation for 2011	378

09.04. Monetary finance

T-09.04.1: Report form for the Central Bank	379
T-09.04.2: Report form for other depository corporations (Banks and Savings Banks)	380
T-09.04.3: Republic of Macedonia: balance of payments	383
T-09.04.4: Republic of Macedonia: balance of payments - goods	384
T-09.04.5: Republic of Macedonia: balance of payments - services	385
T-09.04.6: Republic of Macedonia: balance of payments - transfers	387

Бруто-домашен производ

Во Државниот завод за статистика, во текот на 2000 година е направена поголема ревизија на податоците за пресметка на бруто-домашниот производ за периодот од 1997 до 1999 година со посоодветно имплементирање на принципите на Европскиот систем на сметки, ECC 95 на Евростат. Таа ревизија се однесуваше на:

- методолошки подобрувања на пресметката на производната и расходната страна на БДП;
- методолошки подобрувања за процена на неопфатената (сива) економија;
- примена на нови решенија за пресметка на волуменските индекси и ценовните дефлатори;
- интегрирање на податоците од Анкетата за работната сила во пресметката на БДП со што се постигнува поголем опфат на нерегистрираните економски активности;
- нови стандарди при анализата на податоците;
- примена на Националната класификација на дејностите која е целосно хармонизирана со класификацијата на ЕУ, NACE Rev.1.

Со имплементацијата на новите подобрени методолошки решенија во текот на 2000 година и начинот на прикажување на податоците, се овозможува поголема меѓународна споредливост при анализата на податоците.

Од 2005 година, при пресметката на бруто-домашниот производ, промената на залихите се пресметува на начин кој овозможува елиминирање на влијанието на цените.

Во 2010 година се направени следните подобрувања:

Пресметки и алокација на финансиските услуги мерени индиректно, по сектори и по корисници, заради имплементирањето на:

- Регулативата на Европската комисија бр.1889/2002 за имплементирање на Регулативата на Советот на Европа бр. 448/98 за комплетирање и изменување на Регулативата на Советот на Европа бр.2223/96 во однос на алокацијата на финансиските услуги мерени индиректно;

- Регулативата на Европската комисија бр.1722/2005 во однос на принципите за пресметување на импутираните станарини, а за потребите на Регулативата на Советот на Европа бр. 1287/2003 за хармонизирање на бруто-националниот доход по пазарни цени;

Усогласување со ревидираните податоци во платниот биланс;

Користење на месечни податоци од платниот биланс за извозот на стоки и на услуги и увозот на стоки и на услуги, како и месечни податоци за девизниот курс на доларот за добивање на годишните податоци и

Методолошки подобрувања на пресметките на БДП по постојани цени кои делумно се должат на промените на БДП по тековни цени, како и на методолошките подобрувања кај дел од секторите. Кај пресметките на БДП според производниот метод, по постојани цени, се примени методот на двојни индикатори кај некои сектори, а исто така кај дел од секторите се избегна директно дефлационирање на додадената вредност. Кај пресметките на БДП според расходниот метод по постојани цени, методолошки промени се направени кај финалната јавна потрошувачка кај средствата на вработените.

Дел од банкарските услуги се плаќаат директно, но дел од финансиските услуги се вршат без експлицитно плаќање. Тој дел на услугите се вреднува индиректно. Во националните сметки тие се познати како финансиски услуги мерени индиректно (ФИСИМ). Банките плаќаат пониски стапки на камати отколку во случај кога тие на неког му позајмуваат пари и наплаќаат повисоки стапки на кредитите кои тие им ги одобруваат.

Во досегашните пресметки овие услуги беа пресметувани како разлика помеѓу примената и платената камата. Не беше направена алокација по сектори и по корисници на овие услуги и тие се искажуваа како меѓуфазна потрошувачка на ниво на вкупната економија.

Со цел подобрување во националните сметки во согласност со Регулативата на Европската комисија бр. 1889/2002 (Commission Regulation (EC) No 1889/2002), од сите земји-членки на ЕУ се бараше да направат пресметки и алокација на финансиските услуги мерени индиректно помеѓу секторите - корисници на овие услуги, со употреба на референтна стапка дефинирана како „метод 1“ во точката 1 (б) од Анексот 3 на Регулативата на Советот на Европа бр. 448/98 (Council Regulation (EC) No 448/98). Според новите пресметки, овие услуги по корисници не се искажуваат само како меѓуфазна потрошувачка, туку можат да бидат финална потрошувачка и извоз (увоз).

Како резултат на соработката со НБРМ, врз основа на расположливите податоци од НБРМ, во Државниот завод за статистика се направени пресметки и алокација на финансиските услуги мерени индиректно, по сектори и по корисници, во согласност со наведените регулативи на ЕУ.

Ревидираните податоци за периодот од 2003 до 2007 година се објавени во соопштението бр.31.10.06 од 26.10.2010 година - Бруто-домашен производ 2003-2007 (ревидирани податоци).

Пресметките на ФИСИМ се врз основа на следните главни податоци: референтна каматна стапка (интерна и екстерна референтна стапка); просечна состојба на депозити и кредити и пресметана каматна стапка по сектори - корисници на овие услуги.

Алокацијата на делот од ФИСИМ, како меѓуфазна потрошувачка по активности, е направена според структурата на бруто-вредноста на производството.

Влијанието на алоцираниот ФИСИМ во бруто-домашниот производ изнесува 0.8% во 2010 година и 0.6% во 2011 година.

Пресметките на ФИСИМ не се однесуваат на Народната банка на РМ. Бруто-вредноста на производството на НБРМ од 2006 година се пресметува како сума на трошоците (средства на вработените, амортизација, меѓуфазна потрошувачка, други даноци на производството минус други субвенции на производството). Според конвенцијата, бруто-вредноста на производството на НБРМ е алоцирана во меѓуфазната потрошувачка на банките.

Податоците за финалната потрошувачка на домаќинствата се ревидирани, пред сè, како резултат на примената на Регулативата на Европската комисија бр.1889/2002 за имплементирање на Регулативата на Советот на Европа бр. 448/98 за комплетирање и изменување на Регулативата на Советот на Европа бр.2223/96 во однос на алокацијата на финансиските услуги мерени индиректно и Регулативата на Европската комисија бр.1722/ 2005 во однос на принципите за пресметување на импутираните станарини, а за потребите на Регулативата на Советот на Европа бр. 1287/2003 за хармонизирање на бруто-националниот доход по пазарни цени.

Дел од вкупниот ФИСИМ е алоциран во финалната потрошувачка на домаќинствата, во СОICOP, подгрупа 12.6 Финансиски услуги, а неговото учество во БДП изнесува: 0.7% во 2010 година и 0.4% во 2011 година.

Алокацијата на финансиските услуги, мерени индиректно, во непрофитните институции што им служат на домаќинствата и во финалната јавна потрошувачка имаше импликација на вредноста на финалната потрошувачка.

Методолошките подобрувања на пресметките на импутираните станарини произлегоа од примената и на погоре споменатите регулативи.

Влијанието на алокацијата на ФИСИМ во импутираните станарини има импликација врз промената на меѓуфазната потрошувачка и, соодветно, врз бруто-рентата која се пресметува според методот "user cost".

Со методолошките подобрувања за импутираните станарини се примени годишна стапка од 2.5% на нето-вредноста на станбениот фонд на становите по тековни цени. Со тоа се промени податокот за нето-деловниот вишок при пресметките на импутираните станарини.

Овие методолошки усогласувања со меѓународните стандарди влијаеја на ревидирањето на податоците за финалната потрошувачка на домаќинствата имплицирајќи промена на податоците во СОICOP, подгрупа 4.2 - Импутирани станарини.

Деловните субјекти кои сметководството го водат во согласност со Законот за трговски друштва, за 2011 година ги подготвија завршните сметки според нов сметковен план и со нови изменети обрасци, што може да има импликации врз одредени категории.

Gross Domestic Product

In the State Statistical Office, in 2000, an extensive revision was made to the data for calculation of GDP for the period from 1997 to 1999, by implementing more appropriately the principles of the European System of Accounts, ESA 95, of Eurostat. This revision referred to:

- Methodological improvements to the calculations by production and expenditure approach of GDP;
- Methodological improvements to the estimations of exhaustiveness in the economy;
- Applying new methods for calculation of volume indices and price deflators;
- Integration of data from the Labour Force Survey in the calculation of GDP, thereby achieving greater coverage of unreported economic activities;
- New standards in data analyzing;
- Applying the National Classification of Economic Activities, which is fully harmonised with the NACE Rev.1 classification of the EU.

The implementation of the new improved methodological solutions in 2000 and the way of presenting the data enable greater international comparability when analyzing the data.

Since 2005, when estimating GDP, the calculation of changes in inventories is made in a manner that enables the elimination of holding gains/losses.

In 2010, the following improvements were made:

The financial intermediation services indirectly measured were calculated and allocated to sectors and users due to the implementation of:

- Commission Regulation (EC) No 1889/2002 on the implementation of Council Regulation (EC) No 448/98 completing and amending Regulation (EC) No 2223/96 with respect to the allocation of financial intermediation services indirectly measured (FISIM);

- Commission Regulation (EC) No 1722/2005 on the principles for estimating dwelling services for the purpose of Council Regulation (EC, Euratom) No 1287/2003 on the harmonisation of gross national income at market prices;

Harmonisation with revised BoP data;

Using monthly data from the Balance of Payments for: export of goods and services and import of goods and services, as well as monthly data on the exchange rate of the US\$ to obtain annual data, and

Methodological improvements for calculations of GDP at constant prices, which are partly due to the changes in GDP at current prices and methodological changes for some sections. For GDP calculated by production method at constant prices, the method of double indicators has been used for some sections, and direct Value Added deflation for some sections has been avoided. For GDP calculations by expenditure method at constant prices, methodological changes have been made for Final government consumption in compensation of employees.

Some of the banking services are paid directly, but part of the financial intermediation services is performed without explicit payment. That part of services is evaluated indirectly. These services in the National Accounts are known as Financial Intermediation Services Indirectly Measured (FISIM). The banks pay lower interest rates than in the case when they lend money and charge higher interest rates for the loans they approve.

Up to now, these services had been calculated as a difference between interest receivable and interest payable. Sectors and users did not allocate these services, and they were shown as an intermediate consumption at the level of total economy.

In order to improve the National Accounts in accordance with Commission Regulation No.1889/2002 all EU Member States are required to calculate and allocate the Financial Intermediation Services Indirectly Measured among user sectors, using the reference rate defined as "method 1" in item 1(b) of Annex III of the Council Regulation No.448/98. According to the new calculations these services can be shown not only as intermediate consumption by users, but also as final consumption and export (import).

As a result of the cooperation with NBRM, and on the basis of the available data provided by NBRM, the financial intermediation services indirectly measured have been calculated and allocated to sectors and users, in accordance with the EU Regulations that were mentioned above.

The data for 2003 to 2007 have been revised according to the new calculation and published in the News Release No.31.10.06 from 26.10.2010 - Gross domestic product 2003-2007 (revised data).

The calculation of FISIM is based on the following main items: the reference interest rate (Internal and External Reference Rate); the average stock of deposits and loans and the accrued interest rate by sectors and users of those services.

The allocation of the part of FISIM as an intermediate consumption by activities has been done according to the structure of gross output.

The effect of the allocated FISIM in the Gross Domestic Product was 0.8% in 2010 and 0.6% in 2011.

The calculation of FISIM does not refer to NBRM. Since 2006, the Gross output of NBRM has been calculated as a sum of costs (Compensation of employees, Depreciation, Intermediate consumption, Other taxes on production minus Other Subsidies on production). According to convention, the Gross output of NBRM has been allocated in the intermediate consumption of the banks.

Final household consumption data are revised, first of all, as a result of the implementation of Commission Regulation (EC) No 1889/2002 on the implementation of Council Regulation (EC) No 448/98 completing and amending Regulation (EC) No 2223/96 with respect to the allocation of financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and with Commission Regulation (EC) No 1722/2005 on the principles for estimating dwelling services for the purpose of Council Regulation (EC, Euratom) No 1287/2003 on the harmonisation of gross national income at market prices.

A part of the total FISIM is allocated in Final household consumption, in COICOP, sub-group 12.6 Financial services, having a 0.7% share in GDP in 2010 and 0.4% in 2011.

The allocation of FISIM in NPISHs and General government final consumption had an implication to the value of Final consumption.

The methodological improvements for calculating the imputed rents are derived from the implementation of the Regulations mentioned above.

The impact of the FISIM allocation in imputed rents has implications to the changes of intermediate consumption and also to the gross rent which is calculated by applying the user-cost method.

With the methodological improvements for imputed rents, the annual rate of return of 2.5% was applied to the net value of the stock of owner-occupied dwellings at current prices. As a result of this improvement the data on net operating surplus were changed when calculating imputed rents.

These methodological adjustments in accordance with the international standards affected the revision of data on Final household consumption, implicating changes of COICOP data, sub-group 4.2 Imputed rentals for housing.

The enterprises which conduct their accounting according to the Trade Company Law prepared their financial reports for 2011 in accordance with a new accounting plan and with new changed forms, which can have implications on some categories.

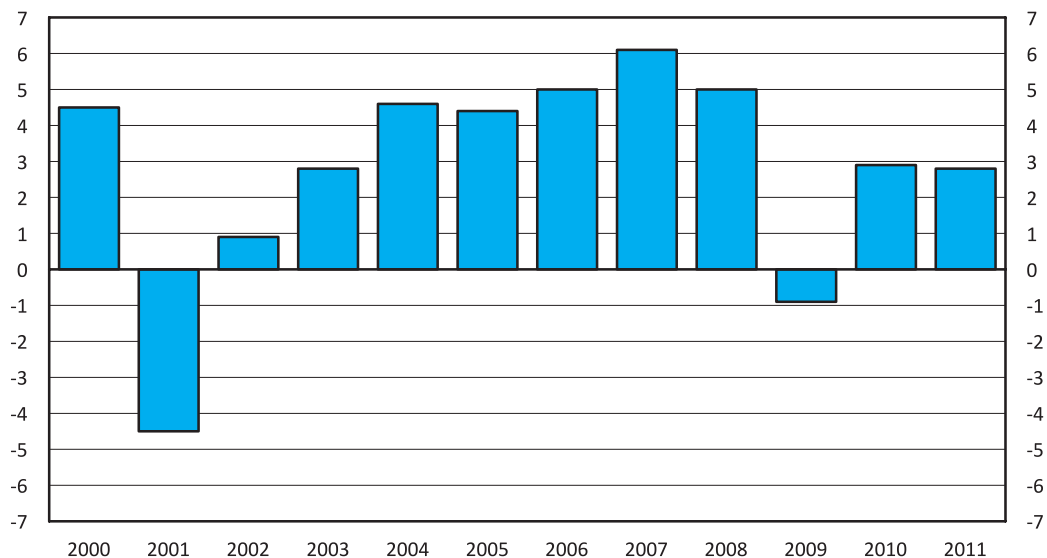
Т-09.00.1: Бруто-домашен производ, 2000-2011

T-09.00.1: Gross Domestic Product, 2000-2011

	БДП во тековни цени (во милиони денари) GDP at current prices (in million denars)	БДП по жител во евра GDP per capita in euros	БДП во милиони евра GDP in million euros	Стапки на реален пораст на БДП, % GDP real growth rates %	БДП дефлатор, % GDP deflator %
2000	236 389	1 921	3 893	4.5	8.2
2001	233 841	1 887	3 839	-4.5	3.6
2002	243 970	1 981	4 001	0.9	3.4
2003	258 369	2 081	4 217	2.8	0.3
2004	272 462	2 185	4 442	4.6	0.8
2005	295 052	2 363	4 814	4.4	3.8
2006	320 059	2 564	5 231	5.0	3.3
2007	364 989	2 919	5 965	6.1	7.4
2008	411 728	3 283	6 720	5.0	7.5
2009	410 734	3 269	6 703	-0.9	0.7
2010	434 112	3 434	7 057	2.9	2.7
2011	459 789	3 630	7 473	2.8	3.1

Г-09.00.1: Стапки на реален пораст на БДП

G-09.00.1: GDP real growth rates

Методолошки објаснувања**Бруто-домашен производ (производен метод)****Извори на податоците**

За пресметките на бруто-домашниот производ (БДП) се користат податоци од годишните сметки што се преземаат од Централниот регистар, податоци од редовните статистички истражувања во Државниот завод за статистика, Министерството за финансии, Управата за јавни приходи, Народната банка и дополнителни податоци од соодветни институции.

Прикажување на податоците во табелите

Податоците за изворите на додадената вредност и трошочната структура на бруто-домашниот производ по производен метод, по тековни цени, во табелите се прикажани по сектори и по потсектори, според класификацијата НКД Рев.2. Тие се пресметани на ниво на вкупна економија, на ниво на институционални сектори и потсектори и според големината на деловните субјекти.

Податоците по институционални сектори и по потсектори се дефинирани според препораките на Системот на национални сметки (СНС 93) и Европскиот систем на сметки (ЕСС 95), во зависност од видот на производството на институционалните единици и во зависност од нивната главна дејност и функциите кои ги извршуваат, а кои се земаат како показатели на нивното економско однесување, исто така, земајќи го предвид и начинот на управување.

Поради запазување на принципот на доверливост на податоците, во табелите каде што тие се прикажуваат по институционални сектори и потсектори, за Финансискиот сектор се дадени податоци само на ниво на сектор. За секторот С.14 Домаќинства не е направена потсекторизација, бидејќи не се располага со доволно податоци за да се дефинираат потсекторите. Според ЕСС 95, за секторот С.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, не се врши расчленување на потсектори.

Распределување на деловните субјекти според големината

Распределувањето на деловните субјекти на големи, средни, мали и микро е извршено од страна на Централниот регистар во согласност со критериумите од член 469 став 4 и член 470 од Законот за трговски друштва ("Сл. весник на РМ" бр. 50/01, 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/2010, 48/10 и 24/11).

Дефиниции на основните категории**Бруто-домашен производ**

Бруто-домашниот производ (БДП) по пазарни цени е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и е збир на бруто-додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, плус данокот на додадена вредност и царините, минус субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Додадена вредност

Бруто-додадената вредност по основни цени претставува основна категорија на бруто-домашниот производ и се дефинира како разлика меѓу бруто-вредноста на производството и меѓуфазната потрошувачка.

Бруто-вредност на производство

Бруто-вредност на производството претставува вредност на произведените стоки и извршените услуги во текот на една година, независно дали тие во целост се продадени или дел од нив се ставени во залихи.

Вредноста на производството се состои од три вида на производство: пазарно производство, производство наменето за сопствена финална употреба и непазарно производство. Поради специфичниот карактер на одредени дејности, бруто-вредноста на производството се дефинира на различен начин.

Така, на пример, во трговијата, бруто-вредноста на производството претставува разлика помеѓу продажната и набавната вредност на продадената трговска стока, односно бруто-вредноста на производството е еднаква на бруто-маржата во оваа дејност.

Кај банкарско-финансиските институции, бруто-вредноста на производството е еднаква на збирот од приходите на банката добиени од вршење на банкарски услуги и пресметаната вредност на импутираните банкарски услуги кои се добиени како разлика помеѓу примените и платените камати.

Кај осигурителните друштва, бруто-вредноста на производството е еднаква на вредноста на пресметаните осигурителни услуги што се пресметуваат како разлика помеѓу приходите од премии за осигурување и останатите надоместоци за штети од осигурувањето.

Кај производителите на државните услуги и другите непазарни и непрофитни институции, бруто-вредноста на производството се пресметува како збир на меѓуфазната потрошувачка, амортизацијата, средствата на вработените и даноците на производство. Поради целта на нивното постоење и дејствување, производителите на непазарни услуги не остваруваат профит поради што, по дефиниција, нето-деловниот вишок е еднаков на нула.

Меѓуфазна потрошувачка

Меѓуфазната потрошувачка претставува вредност на производите и пазарните услуги што ги употребува производителот како инпути во процесот на производство, исклучувајќи ја потрошувачката на фиксен капитал, т.е. амортизацијата со цел да се произведат други производи и услуги. Оваа категорија ја вклучува потрошувачката од тековните набавки, потрошувачката од залихите, како и потрошувачката на сопствените производи и услуги во текот на производствениот процес. Кај производителите на непазарни услуги, по дефиниција, вредноста на меѓуфазната потрошувачка е еднаква на вредноста на тековните набавки. Меѓуфазната потрошувачка се состои од потрошувачка на сировини, материјали и енергија, ситен инвентар, работна облека и резервни делови, трошоци за транспорт на вработените, авторски хонорари, дневници, трошоци за одвоен живот и разни други погодности што ги добиваат вработените, а кои се поврзани со вршењето на редовната дејност.

Средства на вработените

Средствата на вработените се дефинирани како вкупен износ на надоместоците во пари или во натура, исплатени од страна на претпријатието на вработените како надоместок за извршената работа во текот на пресметковниот период. Тие вклучуваат нето-плата, персонален данок од плата, придонеси од плата, надоместоци за храна, превоз, теренски додаток, регрес за годишен одмор и слични надоместоци на вработените.

Деловен вишок

Деловниот вишок е резидуална големина на додадената вредност и се добива кога додадената вредност ќе се намали за амортизацијата, средствата на вработените и даноците на производството. Деловниот вишок може да се пресмета во бруто-износ доколку ја содржи амортизацијата и како нето-износ доколку амортизацијата е исклучена.

Деловниот вишок (доходот на самостојните вршители на дејност и индивидуалните земјоделски производители) претставува разлика помеѓу додадената вредност и нето-индиректните даноци и средствата на вработените во секторот Домаќинства. Бидејќи кај самостојните вршители на дејност и индивидуалните земјоделски производители постојат потешкотии во разграничувањето на платите на сопственикот и членовите на неговото семејство од остварениот вишок, оваа категорија, за разлика од деловниот вишок на претпријатијата, ги содржи и платите на сопствениците.

Амортизација - потрошувачка на фиксен капитал

Потрошувачката на фиксниот капитал во еден пресметковен период се дефинира како опаѓање на тековната вредност на основните средства на производителите, предизвикано од физичко трошење, нормално застарување и оштетување во несреќни случаи. При пресметката на бруто-домашниот производ, вредноста на амортизацијата е пресметана врз основа на податоците од годишните пресметки на правните субјекти, а за секторот Домаќинства, вредноста на амортизацијата е проценета.

Вработени и самовработени

Вкупната вработеност е според концептот на СНС 93 и ЕСС 95 и ги опфаќа сите лица, и вработени и самовработени, ангажирани во одделни производни активности, кои припаѓаат на производната граница на системот.

Во категоријата **вработени** влегуваат сите лица кои врз основа на договор работат за друга резидентна институционална единица и добиваат надомест регистриран во националните сметки како средства на вработените. Врз основа на оваа дефиниција, вкупниот број на вработени во националните сметки ги вклучува вработените според годишните пресметки на сите регистрирани правни лица и одреден број на лица кои не се регистрирани, а нивниот број е проценет врз основа на Анкетата за работната сила.

Самовработените се дефинирани како лица кои се самостојни сопственици или партнери во некорпоративни претпријатија.

Врз основа на оваа дефиниција, во категоријата самовработени се вклучени: проценетиот број самостојни вршители на дејност добиен врз основа на годишните пресметки, врз основа на податоци од Управата за јавни приходи, бројот на индивидуалните земјоделски производители кои плаќаат придонес за пензиско осигурување, според податоците на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, како и одреден број на лица кои немаат официјално регистрирана дејност, а се проценети врз основа на Анкетата за работната сила.

Дефиниции на институционалните сектори

Секторот Нефинансиски претпријатија (С.11) го сочинуваат сите институционални единици кои постојат како независни правни лица кои се пазарни производители и чија основна дејност е производство на стоки и нефинансиски услуги наменети за пазар.

Секторот Финансиски претпријатија (С.12) го сочинуваат сите претпријатија кои главно се занимаваат со финансиско посредување или со дополнителни финансиски активности кои се поврзани со финансиското посредување.

Секторот Држава (С.13) ги вклучува сите институционални единици кои се непазарни производители, чие производство е наменето за индивидуална и колективна потрошувачка и во најголем дел се финансираат од задолжителни јавни давачки од институционалните единици од другите сектори. Доколку повеќе од 50% од трошоците на производството се покриваат со приходите од продажба, а институционалната единица се контролира и финансира од страна на органите на централната или на локалната власт, тогаш институционалната единица е непазарен производител и припаѓа на секторот Држава.

Секторот Домаќинства (С.14) се состои од сите резидентни домаќинства дефинирани како институционални единици. Овој сектор ги вклучува неинкорпорираните претпријатија и индивидуалните земјоделски производители кои се јавуваат и во функција на производител и во функција на потрошувач.

Секторот Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата (С.15) ги вклучува резидентните институционални единици кои обезбедуваат стоки и услуги за нивните членови и за членови на други домаќинства, бесплатно или по цени кои не се со економско значење. Нивни главни извори на финансирање се доброволни придонеси, членарини, трансфери од државниот буџет и доход од сопственост.

Годишна пресметка на БДП според производниот метод, по постојани цени

При пресметките на БДП по постојани цени, секоја година се менува базната година, односно секоја претходна година се користи како базна година.

Во рамките на пресметките на БДП по постојани цени, во основа се користат следните методи: методот на единечна екстраполација, методот на двојна екстраполација и методот на единечна дефлација.

Кај методите на единечна и двојна екстраполација, дел од индексите на физичкиот обем кои се користат се пресметани од базните статистики, додека еден дел од нив се пресметуваат во соодветното одделение во Секторот за национални сметки.

При користењето на методот на дефлација се користат соодветните индекси на цените.

Во некои од економските активности се користи индексот на вработените како индикатор за тие дејности.

Notes on methodology**Gross Domestic Product (production method)****Data source**

Data sources used for GDP calculations are the annual financial accounts from the Central Register, data from the regular statistical surveys in the State Statistical Office, data from the Ministry of Finance, the Public Revenue Office, the National Bank and additional data from relevant institutions.

Data presentation

Data on the sources of Value Added and the cost structure of the GDP by production approach and at current prices are shown in the tables according to the NKD Rev.2 classification, by sections and subsections. Calculations are made at the level of the whole economy, at the level of institutional sectors and subsectors and by enterprise size.

Institutional sectors and subsectors are defined according to the recommendations in SNA 93 and ESA 95, depending on the kind of production, on their main activity and their functions, which are an indicator of their economic behavior, keeping also in mind the manner of managing the enterprises.

Because of data confidentiality, the data on the Financial Sector in the tables by institutional sectors and subsectors are shown only at the sector level. Subsectorization for the Sector S.14 Households is not made because the subsectors cannot be defined due to lack of data. Sector S.15 Non-profit institutions serving households, according to ESA 95, cannot be divided into subsectors.

Classification of enterprises according to their size

The enterprises, according to the criteria laid down in article 469 paragraph 4 and article 470 of the Company Law (Official Gazette of RM. No 50/01, 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10 and 24/11), are classified into large, medium, small-scale and micro enterprises.

Definitions of the basic categories**Gross domestic product**

Gross domestic product (GDP) at market prices is the final result of the production activity of the resident producer units and it is the sum of gross value added of the various institutional sectors or the various activities at basic prices plus value added tax and import duties less subsidies on products (which are not allocated by activities).

Value added

Gross Value added at basic prices is the basic category of GDP and it's defined as value of gross output minus intermediate consumption.

Gross output

Gross output is considered to be the value of goods and services produced in the course of one year, regardless of whether or not the whole quantity is sold or partially added to stocks.

It consists of three kinds of output: market output, output for own final use and non-market output. Due to the specifics of some activities, various definitions of gross output exist.

For example, in trade, gross output is defined as a difference between sales value and purchase value of merchandise sold, i.e. the gross output value is equal to trade gross margin.

Concerning banks and other financial institutions, gross output is equal to the sum of banking income earned by performing banking services and the calculated value of imputed banking services, computed as a difference between interest receivable and payable.

Insurance companies calculate gross output as a difference between income of insurance premiums and other damage compensations, i.e. it is equal to the value of calculated insurance services.

For the Government and other non-market and non-profit institutions, gross output is calculated as a sum of intermediate consumption, depreciation, compensations to employees and taxes on production. Because these organizations and institutions do not make profit, their net operating surplus is always zero.

Intermediate consumption

Intermediate consumption is the value of products and market services, which the producer uses as inputs in the production process, excluding fixed capital consumption, i.e. depreciation, in order to produce other products and services. This category includes consumption of current purchases, stock consumption as well as consumption of own products and services in the production process. For non-market service producers, by definition, the value of intermediate consumption is equal to the value of current purchases. Therefore, intermediate consumption includes the use of raw materials, materials, energy, office supplies, working clothes and spare parts, transport costs of employees, daily allowances, separate life, contract payments and other benefits received by the employees, and which are connected with the performing of a regular economic activity.

Compensations of employees

Compensations of employees are defined as total amount of compensations paid out in cash or in kind from enterprise to employees for the work done during the year. This amount includes wages and salaries, personal tax, allowances added to salaries, social contributions, as well as all compensations for food, transport, accommodation, vacation, etc.

Operating surplus

Operating surplus is the residual component of the value added. It represents value added less the amount of depreciation, compensations of employees and taxes on production. Operating surplus can be calculated in gross value if it includes depreciation or as net value if the depreciation is excluded.

Operating surplus for the household sector (mixed income) is obtained by subtracting net indirect taxes and compensations of the value added. Because it is difficult to separate salaries of self-employed persons, individual agricultural producers and members of their family from the surplus achieved, this category contains the owner's salaries too.

Depreciation - consumption of fixed capital

Consumption of fixed capital during the accounting period is defined as a decrease of current value of producer's fixed assets due to the physical use, obsolescence and accidental damages. When calculating GDP, the depreciation value is calculated based on the data from the annual reports of legal entities. For the calculation of gross rents and value added of unincorporated enterprises, the value of depreciation is estimated.

Employees and self-employed

Total employment in accordance with SNA 93 and ESA 95 methodologies covers all persons - both employees and self-employed - engaged in some productive activities that falls within the production boundary of the system.

Employees - are defined as all persons who, by agreement, work for another resident institutional unit and receive remuneration. In accordance with the National Accounts concepts the total number of employees covers the number of employees from the annual financial reports, and the adjusted number of non-registered employees using Labor Force Survey data.

Self-employed are defined as persons who are the sole owners, or joint owners, of the unincorporated enterprises where they work.

In accordance with the National Accounts concepts, the total number of self-employed persons covers the adjusted number of self-employed from the annual financial reports, the number of self-employed obtained from the Public Revenue Office, the number of individual agricultural producers that pay contributions to the Pension Fund and the adjusted number of non-registered employees using Labor Force Survey data.

Definitions of the institutional sectors

The sector Non-financial corporations (S.11) consist of institutional units which are market producers and whose principal activity is the production of goods and non-financial services.

The sector Financial corporations (S.12) consist of all corporations which are principally engaged in financial intermediation and /or in auxiliary financial activities.

The sector General government (S.13) includes all institutional units which are other non-market producers, whose output is intended for individual or collective consumption, and mainly financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors. The institutional unit also belongs to the Government sector even though the income covers more than 50% of costs of production but the institutional unit is controlled and financed by general or local government.

The Household sector (S.14) consists of all resident households that are defined as institutional units. This sector includes unincorporated enterprises and individual agricultural producers that are producers and consumers at the same time.

The sector Non-profit institutions serving households (S.15) consists of resident institutional units that serve households and their members or members of other households with products and services free of charge or at prices that are not economically significant. Their principal resources are voluntary contributions, membership fees, from payment as a transfer made by general government and from property income.

Calculation of GDP at annual level at constant prices according to the production method

In the calculations of GDP at constant prices a movable base year is used, which means that each previous year is a base year.

Within the calculations of the data on GDP, the following methods are used: the method of single extrapolation, method of double extrapolation and the method of single deflation.

In the method of single and double extrapolation, part of the volume indices used are calculated from the basic statistics, while part of them are calculated in the appropriate division of the National Accounts Sector.

Corresponding price indices are used for the method of single deflations.

In some economic activities employee indices are used as an indicator for those activities.

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)****09.01. Gross Domestic Product
(production method)****Т-09.01.1: Бруто-домашен производ**

по тековни цени

во милиони денари

Сектор	Назив	2010	2011
А	Земјоделство, шумарство и рибарство	43 739	43 895
Б	Рударство и вадење на камен	6 662	6 915
В	Преработувачка индустрија	54 756	61 918
Г	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	16 021	13 744
Д	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	4 363	4 471
Ѓ	Градежништво	23 902	29 924
Е	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	57 012	61 908
Ж	Транспорт и складирање	15 224	15 873
З	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	4 940	5 535
С	Информации и комуникации	18 424	18 990
И	Финансиски дејности и дејности на осигурување	9 838	11 401
Ј	Дејности во врска со недвижен имот	1 927	1 923
К	Стручни, научни и технички дејности	10 120	10 657
Л	Административни и помошни услужни дејности	5 631	4 441
Љ	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	35 922	36 201
М	Образование	15 315	15 396
Н	Дејности на здравствена и социјална заштита	15 526	16 058
Њ	Уметност, забава и рекреација	9 529	9 715
О	Други услужни дејности	3 386	3 764
П	Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	347	378
Импутирани станарини		28 564	29 286
Други нето-даноци на производството		-	-
А. Додадена вредност		381 148	402 392
Б. Даноци на производи		57 331	61 516
Данок на додадена вредност и акцизи		52 619	57 737
Царини и царински давачки		4 712	3 779
В. Минус: Субвенции на производи		4 367	4 120
БРУТО-ДОМАШЕН ПРОИЗВОД (А+Б-В)		434 112	459 789

T-09.01.1: Gross Domestic Product

At current prices
in million denars

Индекси / Indices	Структура (%) / Distribution (%)		Section	Description
	2011/2010	2010		
100.4	10.1	9.5	A	Agriculture, forestry and fishing
103.8	1.5	1.5	B	Mining and quarrying
113.1	12.6	13.5	C	Manufacturing
85.8	3.7	3.0	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
102.5	1.0	1.0	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
125.2	5.5	6.5	F	Construction
108.6	13.1	13.5	G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
104.3	3.5	3.5	H	Transport and storage
112.0	1.1	1.2	I	Accommodation and food service activities
103.1	4.2	4.1	J	Information and communication
115.9	2.3	2.5	K	Financial and insurance activities
99.8	0.4	0.4	L	Real estate activities
105.3	2.3	2.3	M	Professional, scientific and technical activities
78.9	1.3	1.0	N	Administrative and support service activities
100.8	8.3	7.9	O	Public administration and defence; compulsory social security
100.5	3.5	3.3	P	Education
103.4	3.6	3.5	Q	Human health and social work activities
102.0	2.2	2.1	R	Arts, entertainment and recreation
111.2	0.8	0.8	S	Other service activities
108.9	0.1	0.1	T	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use
102.5	6.6	6.4		Imputed rents
-	-	-		Other net taxes on production
105.6	87.8	87.5	A.	Value added
107.3	13.2	13.4	B.	Tax on products
109.7	12.1	12.6		Value added tax and excises
80.2	1.1	0.8		Import duties
94.3	1.0	0.9	C.	Minus: Subsidies on products
105.9	100.0	100.0		GROSS DOMESTIC PRODUCT (A+B-C)

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.2: Извори на додадената вредност и трошочна структура на бруто-домашниот производ, по сектори, според НКД, 2011

по тековни цени

во милиони денари

Сектор	Назив	Бруто-вредност на производството по основни цени	Меѓуфазна потрошувачка	Бруто-додадена вредност по основни цени	Даноци на производството и царини ¹⁾
		Gross output at basic prices	Intermediate consumption	Gross value added at basic prices	Taxes on production and imports ¹⁾
A	Земјоделство, шумарство и рибарство	82 472	38 577	43 895	8
Б	Рударство и вадење на камен	12 228	5 314	6 915	0
В	Преработувачка индустрија	231 699	169 781	61 918	26
Г	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	31 658	17 914	13 744	-
Д	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	7 378	2 907	4 471	0
Ѓ	Градежништво	73 235	43 312	29 924	2
Е	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	98 768	36 860	61 908	77
Ж	Транспорт и складирање	51 147	35 274	15 873	8
З	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	10 790	5 255	5 535	13
С	Информации и комуникации	34 883	15 893	18 990	1
И	Финансиски дејности и дејности на осигурување	20 564	9 163	11 401	-
Ј	Дејности во врска со недвижен имот	3 164	1 241	1 923	0
К	Стручни, научни и технички дејности	19 776	9 120	10 657	170
Л	Административни и помошни услужни дејности	10 409	5 968	4 441	0
Љ	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	51 830	15 629	36 201	-
М	Образование	20 460	5 064	15 396	0
Н	Дејности на здравствена и социјална заштита	26 648	10 590	16 058	0
Њ	Уметност, забава и рекреација	17 058	7 344	9 715	1
О	Други услужни дејности	6 884	3 120	3 764	98
П	Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	378	0	378	0
	Импутирани станарини	40 090	10 803	29 286	606
	Други нето-даноци на производството	-	-	-	- 97
	А- Додадена вредност	851 519	449 127	402 392	913
	Б- Даноци на производи	61 516	-	61 516	61 516
	Данок на додадена вредност и акцизи	57 737	-	57 737	57 737
	Царини и царински давачки	3 779	-	3 779	3 779
	В Минус: Субвенции на производи	4 120	-	4 120	4 120
	БРУТО-ДОМАШЕН ПРОИЗВОД (А+Б-В)	908 916	449 127	459 789	58 310

¹⁾ По сектори го содржи податокот само за други даноци на производството, а на ниво на вкупна економија се прикажани само даноците на производите (данок на додадена вредност и акцизи и царини и царински давачки)

²⁾ Дефинирани според Европскиот систем на сметки 95

T-09.01.2: Sources of value added by NKD sections and cost structure of Gross Domestic Product, 2011

At current prices
in million denars

Средства на вработените	Бруто-деловен вишок	Амортизација	Нето-деловен вишок	Број на вработени и самовработени ²⁾	Section	Description
Compensation of employees	Gross operating surplus	Depreciation	Net operating surplus	Number of employees and self-employed ²⁾		
2 953	40 934	3 496	37 438	59 488	A	Agriculture, forestry and fishing
1 788	5 126	683	4 443	4 387	B	Mining and quarrying
27 741	34 151	8 807	25 345	109 487	C	Manufacturing
5 443	8 301	3 756	4 544	7 870	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
3 007	1 464	1 056	408	9 110	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
8 112	21 810	1 663	20 147	36 740	F	Construction
22 074	39 757	4 797	34 960	106 518	G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
10 149	5 717	4 318	1 399	33 994	H	Transport and storage
3 421	2 100	748	1 353	19 892	I	Accommodation and food service activities
6 156	12 833	6 290	6 543	10 227	J	Information and communication
6 007	5 393	1 708	3 685	9 320	K	Financial and insurance activities
829	1 094	608	486	2 308	L	Real estate activities
5 791	4 696	905	3 791	16 614	M	Professional, scientific and technical activities
3 925	515	637	- 122	15 183	N	Administrative and support service activities
30 115	6 086	6 123	- 37	44 377	O	Public administration and defence; compulsory social security
13 315	2 081	1 715	366	36 467	P	Education
12 098	3 960	3 463	496	34 337	Q	Human health and social work activities
3 105	6 609	1 315	5 294	8 784	R	Arts, entertainment and recreation
2 089	1 577	103	1 475	10 089	S	Other service activities
0	378	0	378	1 511	T	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use
0	28 681	15 166	13 515	-	-	Imputed rents
-	97	-	97	-	-	Other net taxes on production
168 118	233 361	67 357	166 004	576 706	A- Value added	
-	-	-	-	-	-	B- Taxes on products
-	-	-	-	-	-	Value added tax and excises
-	-	-	-	-	-	Import duties
-	-	-	-	-	-	C- Minus: Subsidies on products
168 118	233 361	67 357	166 004	576 706	GROSS DOMESTIC PRODUCT (A+B-C)	

¹⁾ By sections this category contains only other taxes on production, whereas for the total economy only taxes on products are shown (value added tax and excises and import duties)

²⁾ Defined according to ESA 95

T-09.01.3: Бруто-домашен производ по институционални сектори и потсектори

по тековни цени
во милиони денари

Институционален сектор	Пот-сектор	Назив	Бруто-додадена вредност по основни цени, 2010	Бруто-додадена вредност по основни цени, 2011
			Value added at basic prices, 2010	Value added at basic prices, 2011
C.11 Нефинансиски претпријатија	C.11001	Јавни нефинансиски претпријатија	11 629	11 505
	C.11002	Домашни приватни нефинансиски претпријатија	142 886	155 134
	C.11003	Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	64 585	69 007
	Вкупно		219 100	235 647
C.12 Финансиски претпријатија ²⁾	Вкупно		9 838	11 401
C.13 Држава	C.1311	Централна влада	41 753	41 173
	C.1313	Локална влада	12 164	12 210
	C.1314	Фондови за социјално осигурување	10 703	11 154
	Вкупно		64 620	64 536
C.14 Домаќинства ³⁾	Вкупно		57 714	60 069
C.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	Вкупно		1 313	1 453
Импутирани станарини			28 564	29 286
Други нето-даноци на производството			-	-
А. Додадена вредност			381 148	402 392
Б. Даноци на производи			57 331	61 516
Данок на додадена вредност и акцизи			52 619	57 737
Царини и царински давачки			4 712	3 779
В. Минус: Субвенции на производи			4 367	4 120
БРУТО-ДОМАШЕН ПРОИЗВОД (А+Б-В)			434 112	459 789

¹⁾ Види графикон на страница 357

²⁾ Види методолошки објаснувања на страница 326

T-09.01.3: Gross Domestic Product by institutional sectors and subsectors

At current prices
in million denars

Индекси Indices	Структура (%) ¹⁾ Distribution (%) ¹⁾		Description	Sub-sector	Institutional Sector
	2010	2011			
2011 / 2010	2010	2011			
98.9	2.7	2.5	Public non-financial corporations	S.11001	S.11 Non-financial corporations
108.6	32.9	33.7	National private non-financial corporations	S.11002	
106.8	14.9	15.0	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003	
107.6	50.5	51.3	Total		
115.9	2.3	2.5	Total		S.12 Financial corporations ²⁾
98.6	9.6	9.0	Central government	S.1311	S.13 General government
100.4	2.8	2.7	Local government	S.1313	
104.2	2.5	2.4	Social security funds	S.1314	
99.9	14.9	14.0	Total		
104.1	13.3	13.1	Total		S.14 Households ³⁾
110.7	0.3	0.3	Total		S.15 Non-profit institutions serving households
102.5	6.6	6.4	Imputed rents		
-	-		Other net taxes on production		
105.6	87.8	87.5	A. Value added		
107.3	13.2	13.4	B. Taxes on products		
109.7	12.1	12.6	Value added tax and excises		
80.2	1.1	0.8	Import duties		
94.3	1.0	0.9	C. Minus: Subsidies on products		
105.9	100.0	100.0	GROSS DOMESTIC PRODUCT (A+B-C)		

¹⁾ See graphs on page 357

²⁾³⁾ See Notes on methodology on page 329

T-09.01.4: Извори на додадената вредност и трошочна структура на бруто-домашниот производ, по институционални сектори и потсектори, 2011

по тековни цени

во милиони денари

Институционален сектор	Потсектор	Назив	Бруто-вредност на производството по основни цени	Меѓуфазна потрошувачка	Бруто-додадена вредност по основни цени	Даноци на производството и царини	
			Gross output at basic prices	Intermediate consumption	Gross value added at basic prices	Taxes on production and imports	
C.11	Нефинансиски претпријатија	C.11001	Јавни нефинансиски претпријатија	20 092	8 586	11 505	-
		C.11002	Домашни приватни нефинансиски претпријатија	337 950	182 816	155 134	-
		C.11003	Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	231 601	162 594	69 007	-
		Вкупно	589 642	353 995	235 647	-	
C.12	Финансиски претпријатија	Вкупно	20 564	9 163	11 401		
C.13	Држава	C.1311	Централна влада	58 009	16 836	41 173	-
		C.1313	Локална влада	16 547	4 337	12 210	-
		C.1314	Фондови за социјално осигурување	18 829	7 675	11 154	-
		Вкупно	93 385	28 848	64 536	-	
C.14	Домаќинства	Вкупно	104 370	44 301	60 069	404	
C.15	Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	Вкупно	3 469	2 017	1 453	-	

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.4: Sources of value added and cost structure of Gross Domestic Product by institutional sectors and subsectors, 2011

 At current prices
in million denars

Средства на вработените	Бруто-деловен вишок	Амортизација	Нето-деловен вишок	Број на вработени и самовработени	Description	Sub-sector	Institutional Sector	
Compensation of employees	Gross operating surplus	Depreciation	Net operating surplus	Number of employees and self-employed				
9 587	1 919	2 956	- 1 038	24 088	Public non-financial corporations	S.11001	S.11	Non-financial corporations
69 648	85 487	19 537	65 950	255 053	National private non-financial corporations	S.11002		
25 105	43 902	12 629	31 274	65 187	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003		
104 339	131 308	35 122	96 186	344 328	Total			
6 007	5 393	1 708	3 685	9 320	Total		S.12	Financial corporations
32 883	8 289	8 289	0	80 555	Central government	S.1311	S.13	General government
11 634	576	576	0	4 253	Local government	S.1313		
7 976	3 178	3 178	0	20 501	Social security funds	S.1314		
52 494	12 043	12 043	0	105 309	Total			
3 839	55 825	3 305	52 520	116 131	Total		S.14	Households
1 438	14	14	0	1 618	Total		S.15	Non-profit institutions serving households

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.5: Извори на додадената вредност по сектори на НКД на ниво на институционални сектори, 2011

по тековни цени

во милиони денари

		А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е	Ж	З
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Рударство и вадење на камен	Преработувачка индустрија	Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација	Снабдување со вода; отстра нување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околната	Градежништво	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	Транспорт и складирање	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна
		A	B	C	D	E	F	G	H	I
		Agriculture, forestry and fishing	Mining and quarrying	Manufacturing	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Construction	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Transport and storage	Accommodation and food service activities
Бруто-вредност на производ- ството по основни цени	C.11 Нефинансиски претпријатија	11 621	12 227	229 489	31 657	7 377	58 380	94 455	50 708	8 661
	C.12 Финансиски претпријатија	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	C.13 Држава	-	-	-	-	-	-	-	-	606
	C.14 Домаќинства	70 819	1	2 210	1	1	14 855	4 314	439	1 522
	C.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	31	-	0	-	0	-	-	-	0
	Вкупно	82 472	12 228	231 699	31 658	7 378	73 235	98 768	51 147	10 790
Меѓуфазна потрошувачка	C.11 Нефинансиски претпријатија	7 315	5 313	168 725	17 914	2 907	35 394	35 815	35 109	4 247
	C.12 Финансиски претпријатија	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	C.13 Држава	-	-	-	-	-	-	-	-	333
	C.14 Домаќинства	31 244	1	1 055	0	0	7 918	1 045	166	675
	C.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	18	-	0	-	0	-	-	-	0
	Вкупно	38 577	5 314	169 781	17 914	2 907	43 312	36 860	35 274	5 255

T-09.01.5: Sources of value added by NKD sections at the level of institutional sectors, 2011

At current prices

in million denars

S	И	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П	
Информации и комуникации	Финансиски дејности и дејности на осигурување	Дејности во врска со недвижен имот	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образование	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Други услужни дејности	Дејности на домаќинствата како работодавци; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	
J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
Information and communication	Financial and insurance activities	Real estate activities	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	Public administration and defence; compulsory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertainment and recreation	Other service activities	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use	
34 399	-	3 160	14 679	10 051	159	2 552	7 127	10 644	2 295	-	- Non-financial corporations S.11 Gross output at basic prices
-	20 564	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- Financial corporations S.12
446	-	-	1 372	296	51 671	17 866	19 375	1 753	-	-	- General government S.13
37	-	3	3 719	30	-	13	19	3 617	2 391	378	Households S.14
1	-	0	7	32	-	29	127	1 044	2 198	-	- Non-profit institutions serving households S.15
34 883	20 564	3 164	19 776	10 409	51 830	20 460	26 648	17 058	6 884	378	Total
15 858	-	1 240	7 577	5 852	87	1 046	2 969	5 553	1 076	-	- Non-financial corporations S.11 Intermediate consumption
-	9 163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- Financial corporations S.12
19	-	-	791	78	15 542	4 001	7 559	525	-	-	- General government S.13
15	-	1	749	10	-	4	5	723	691	0	Households S.14
0	-	0	3	28	-	13	57	544	1 353	-	- Non-profit institutions serving households S.15
15 893	9 163	1 241	9 120	5 968	15 629	5 064	10 590	7 344	3 120	0	Total

T-09.01.5: Извори на додадената вредност по сектори на НКД на ниво на институционални сектори, 2011

по тековни цени

во милиони денари

		А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е	Ж	З
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Рударство и вадење на камен	Преработувачка индустрија	Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација	Снабдување со вода; отстра- нување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околната	Градежништво	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	Транспорт и складирање	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна
		A	B	C	D	E	F	G	H	I
		Agriculture, forestry and fishing	Mining and quarrying	Manufacturing	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Construction	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Transport and storage	Accommodation and food service activities
Бруто-додадена вредност по основни цени	C.11 Нефинансиски претпријатија	4 306	6 914	60 764	13 743	4 470	22 987	58 640	15 599	4 414
	C.12 Финансиски претпријатија	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	C.13 Држава	-	-	-	-	-	-	-	-	273
	C.14 Домаќинства	39 575	1	1 154	1	1	6 937	3 268	274	847
	C.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	14	-	0	-	0	-	-	-	-
	Вкупно	43 895	6 915	61 918	13 744	4 471	29 924	61 908	15 873	5 535
Средства на вработените	C.11 Нефинансиски претпријатија	2 768	1 788	27 322	5 443	3 006	8 036	21 043	9 984	2 833
	C.12 Финансиски претпријатија	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	C.13 Држава	-	-	-	-	-	-	-	-	185
	C.14 Домаќинства	172	0	419	0	1	76	1 031	164	403
	C.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	14	-	0	-	0	-	-	-	-
	Вкупно	2 953	1 788	27 741	5 443	3 007	8 112	22 074	10 149	3 421

T-09.01.5: Sources of value added by NKD sections at the level of institutional sectors, 2011

At current prices

in million denars

S	И	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П		
Информации и комуникации	Финансиски дејности и дејности на осигурување	Дејности во врска со недвижен имот	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образование	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Други услужни дејности	Дејности на домаќинствата како работодавци; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни Услуги за сопствени потреби		
J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		
Information and communication	Financial and insurance activities	Real estate activities	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	Public administration and defence; compulsory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertainment and recreation	Other service activities	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use		
18 541	-	1 920	7 102	4 199	72	1 506	4 158	5 092	1 219	-	- Non-financial corporations	S.11 Gross value added at basic prices
-	11 401	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- Financial corporations	S.12
426	-	-	581	218	36 129	13 865	11 816	1 228	-	-	- General government	S.13
22	-	2	2 970	20	-	10	14	2 895	1 699	378	Households	S.14
1	-	0	4	4	-	16	70	500	845	-	- Non-profit institutions serving households	S.15
18 990	11 401	1 923	10 657	4 441	36 201	15 396	16 058	9 715	3 764	378	Total	
6 135	-	828	4 226	3 742	102	1 046	3 360	1 692	983	-	- Non-financial corporations	S.11 Compensation of employees
-	6 007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- Financial corporations	S.12
12	-	-	313	168	30 013	12 248	8 659	896	-	-	- General government	S.13
8	-	0	1 247	12	-	5	10	29	261	0	Households	S.14
1	-	0	4	4	-	16	70	486	844	-	- Non-profit institutions serving households	S.15
6 156	6 007	829	5 791	3 925	30 115	13 315	12 098	3 105	2 089	0	Total	

T-09.01.5: Извори на додадената вредност по сектори на НКД на ниво на институционални сектори, 2011

по тековни цени

во милиони денари

		А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е	Ж	З
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Рударство и вадење на камен	Преработувачка индустрија	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	Снабдување со вода; отстра нување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околната	Градежништво	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	Транспорт и складирање	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна
		A	B	C	D	E	F	G	H	I
		Agriculture, forestry and fishing	Mining and quarrying	Manufacturing	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Construction	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Transport and storage	Accommodation and food service activities
Број на вработени и самовработени	C.11 Нефинансиски претпријатија	10 454	4 385	102 263	7 868	9 106	27 593	81 038	27 071	14 886
	C.12 Финансиски претпријатија	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	C.13 Држава	-	-	-	-	-	-	-	-	541
	C.14 Домаќинства	48 959	2	7 225	2	3	9 147	25 480	6 923	4 465
	C.15 Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	75	-	-	-	1	-	-	-	-
	Вкупно	59 488	4 387	109 488	7 870	9 110	36 740	106 518	33 994	19 892

T-09.01.5: Sources of value added by NKD sections at the level of institutional sectors, 2011

At current prices

in million denars

С	И	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П	
Информации и комуникации	Финансиски дејности и дејности на осигурување	Дејности во врска со недвижен имот	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образование	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Други услужни дејности	Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни Услуги за сопствени потреби	
J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
Information and communication	Financial and insurance activities	Real estate activities	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	Public administration and defence; compulsory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertainment and recreation	Other service activities	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use	
10 093	-	2 303	11 002	14 338	101	2 821	10 230	5 169	3 607	-	- Non-financial corporations
-	9 320	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- Financial corporations
37	-	-	759	511	44 276	33 419	23 245	2 521	-	-	- General government
97	-	4	4 844	325	-	201	721	573	5 649	1 511	Households
-	-	1	10	9	-	26	141	522	833	-	- Non-profit institutions serving households
10 227	9 320	2 308	16 615	15 183	44 377	36 467	34 337	8 785	10 089	1 511	Total

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.6: Извори на додадената вредност по сектори на НКД за нефинансискиот сектор, со потсектори, 2011

 по тековни цени
во милиони денари

		А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е	Ж
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Рударство и вадење на камен	Преработувачка индустрија	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	Градежништво	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	Транспорт и складирање
		A	B	C	D	E	F	G	H
		Agriculture, forestry and fishing	Mining and quarrying	Manufacturing	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Construction	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	Transport and storage
Бруто-вредност на производството по основни цени	C.11001 Јавни нефинансиски претпријатија	1 956	38	682	2 784	5 786	1 266	2	5 367
	C.11002 Домашни приватни нефинансиски претпријатија	8 544	2 757	94 195	18 929	1 283	41 365	65 287	39 811
	C.11003 Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	1 120	9 433	134 611	9 944	308	15 749	29 166	5 529
	Вкупно	11 621	12 227	229 489	31 657	7 377	58 380	94 455	50 708
Меѓуфазна потрошувачка	C.11001 Јавни нефинансиски претпријатија	907	10	205	1 369	2 004	659	0	2 577
	C.11002 Домашни приватни нефинансиски претпријатија	5 701	1 321	58 676	11 654	722	24 962	22 865	28 275
	C.11003 Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	707	3 982	109 844	4 891	181	9 772	12 950	4 257
	Вкупно	7 315	5 313	168 725	17 914	2 907	35 394	35 815	35 109
Бруто-додадена вредност по основни цени	C.11001 Јавни нефинансиски претпријатија	1 050	27	477	1 415	3 782	607	2	2 790
	C.11002 Домашни приватни нефинансиски претпријатија	2 843	1 436	35 519	7 275	561	16 403	42 422	11 536
	C.11003 Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	413	5 451	24 768	5 053	127	5 977	16 216	1 272
	Вкупно	4 306	6 914	60 764	13 743	4 470	22 987	58 640	15 599

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.6: Sources of value added by NKD sections for the non-financial sector with subsectors, 2011

 At current prices
in million denars

З	С	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О			
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	Информации и комуникации	Дејности во врска со недвижен имот	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образование	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Други услужни дејности			
I	J	L	M	N	O	P	Q	R	S			
Accommodation and food service activities	Information and communication	Real estate activities	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	Public administration and defence; compulsory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertainment and recreation	Other service activities			
42	1 302	298	65	102	143	29	1	217	11	Public non-financial corporations	S.11001	Gross output at basic prices
7 316	21 946	2 250	10 935	8 651	16	1 847	6 529	4 330	1 959	National private non-financial corporations	S.11002	
1 303	11 151	612	3 679	1 298	-	677	597	6 098	325	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003	
8 661	34 399	3 160	14 679	10 051	159	2 552	7 127	10 644	2 295	Total		
1	401	72	25	150	78	14	1	107	7	Public non-financial corporations	S.11001	Intermediate consumption
3 542	8 131	955	5 337	4 843	9	761	2 654	1 588	818	National private non-financial corporations	S.11002	
704	7 326	212	2 215	859	-	272	314	3 857	251	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003	
4 247	15 858	1 240	7 577	5 852	87	1 046	2 969	5 553	1 076	Total		
41	901	226	40	- 47	65	15	1	110	5	Public non-financial corporations	S.11001	Gross value added at basic prices
3 775	13 815	1 294	5 597	3 808	7	1 086	3 875	2 741	1 141	National private non-financial corporations	S.11002	
598	3 826	400	1 464	439	-	405	283	2 241	74	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003	
4 414	18 541	1 920	7 102	4 199	72	1 506	4 158	5 092	1 219	Total		

T-09.01.6: Извори на додадената вредност по сектори на НКД за нефинансискиот сектор, со потсектори, 2011

по тековни цени
во милиони денари

		А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е	Ж
		Земјоделство, шумарство и рибарство	Рударство и вадење на камен	Преработувачка индустрија	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	Градежништво	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	Транспорт и складирање
		A	B	C	D	E	F	G	H
		Agriculture, forestry and fishing	Mining and quarrying	Manufacturing	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Construction	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	Transport and storage
Средства на вработените	C.11001 Јавни нефинансиски претпријатија	916	28	335	294	2 774	717	-	3 264
	C.11002 Домашни приватни нефинансиски претпријатија	1 588	462	17 461	3 560	168	6 322	15 625	5 652
	C.11003 Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	264	1 297	9 526	1 588	64	998	5 417	1 068
	Вкупно	2 768	1 788	27 322	5 443	3 006	8 036	21 043	9 984
Број на вработени	C.11001 Јавни нефинансиски претпријатија	2 844	76	543	448	8 208	2 093	-	7 058
	C.11002 Домашни приватни нефинансиски претпријатија	6 562	1 398	72 911	5 000	700	22 738	66 544	17 839
	C.11003 Нефинансиски претпријатија контролирани од странство	1 048	2 911	28 809	2 420	198	2 762	14 494	2 174
	Вкупно	10 454	4 385	102 263	7 868	9 106	27 593	81 038	27 071

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**

**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**

T-09.01.6: Sources of value added by NKD sections for the non-financial sector with subsectors, 2011

At current prices
in million denars

З	С	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О			
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	Информации и комуникации	Дејности во врска со недвижен имот	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образование	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Други услужни дејности			
I	J	L	M	N	O	P	Q	R	S			
Accommodation and food service activities	Information and communication	Real estate activities	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	Public administration and defence; compulsory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertainment and recreation	Other service activities			
38	599	186	34	178	95	19	0	105	4	Public non-financial corporations	S.11001	Compensation of employees
2 390	3 524	550	3 508	3 280	7	723	3 123	795	910	National private non-financial corporations	S.11002	
406	2 013	93	685	284	-	304	237	792	70	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003	
2 833	6 135	828	4 226	3 742	102	1 046	3 360	1 692	983	Total		
71	1 307	543	75	476	83	58	2	185	18	Public non-financial corporations	S.11001	Number of employees
13 111	5 964	1 582	9 783	13 151	18	2 247	9 775	2 343	3 387	National private non-financial corporations	S.11002	
1 704	2 822	178	1 144	711	-	516	453	2 641	202	Foreign controlled non-financial corporations	S.11003	
14 886	10 093	2 303	11 002	14 338	101	2 821	10 230	5 169	3 607	Total		

T-09.01.7: Извори на додадената вредност по сектори на НКД за секторот Држава, со потсектори, 2011

по тековни цени
во милиони денари

		З	С	К	Л	
		Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	Информации и комуникации	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	
		I	J	M	N	
		Accommodation and food service activities	Information and communication	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	
Бруто-вредност на производството по основни цени	C.1311	Централна влада	606	446	1 372	5
	C.1313	Локална влада	-	-	-	-
	C.1314	Фондови за социјално осигурување	-	-	-	291
		Вкупно	606	446	1 372	296
Меѓуфазна потрошувачка	C.1311	Централна влада	333	19	791	3
	C.1313	Локална влада	-	-	-	-
	C.1314	Фондови за социјално осигурување	-	-	-	75
		Вкупно	333	19	791	78
Бруто-додадена вредност по основни цени	C.1311	Централна влада	273	426	581	2
	C.1313	Локална влада	-	-	-	-
	C.1314	Фондови за социјално осигурување	-	-	-	216
		Вкупно	273	426	581	218
Средства на вработените	C.1311	Централна влада	185	12	313	2
	C.1313	Локална влада	-	-	-	-
	C.1314	Фондови за социјално осигурување	-	-	-	166
		Вкупно	185	12	313	168
Број на вработени	C.1311	Централна влада	541	37	759	3
	C.1313	Локална влада	-	-	-	-
	C.1314	Фондови за социјално осигурување	-	-	-	508
		Вкупно	541	37	759	511

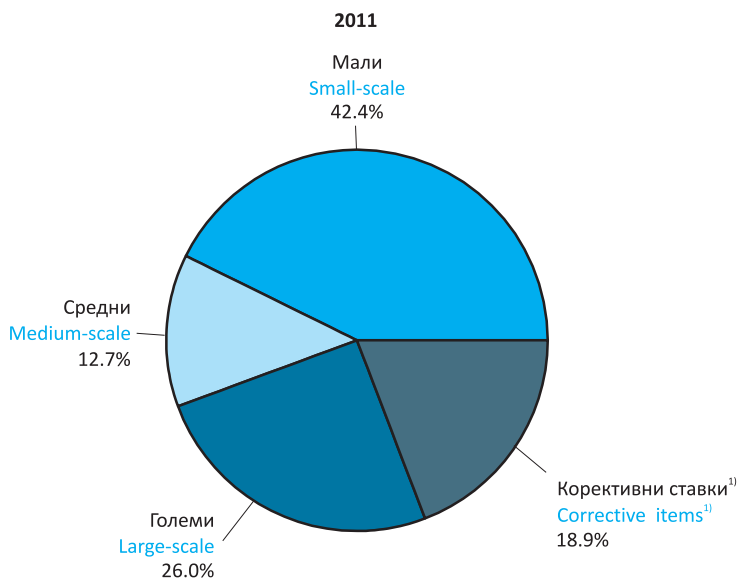
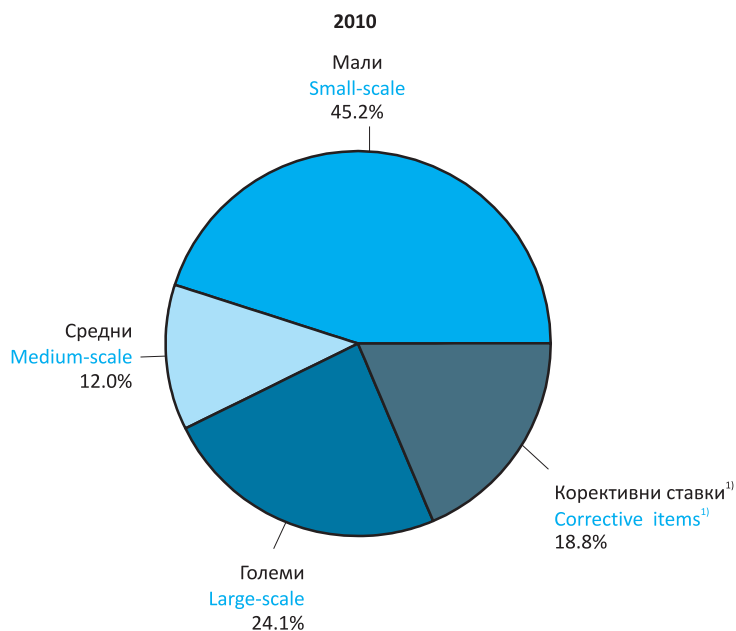
**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.7: Sources of value added by NKD sections for the Government sector with subsectors, 2011

 At current prices
in million denars

Ль	М	Н	Њ			
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образова- ние	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација			
О	Р	Q	R			
Public administration and defence; compul- sory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertain- ment and recreation			
33 544	17 866	2 418	1 753	Central government	S.1311	Gross output at basic prices
16 547	-	-	-	Local government	S.1313	
1 581	-	16 957	-	Social security funds	S.1314	
51 671	17 866	19 375	1 753	Total		
10 369	4 001	795	525	Central government	S.1311	Intermediate consumption
4 337	-	-	-	Local government	S.1313	
836	-	6 764	-	Social security funds	S.1314	
15 542	4 001	7 559	525	Total		
23 174	13 865	1 623	1 228	Central government	S.1311	Gross value added at basic prices
12 210	-	-	-	Local government	S.1313	
745	-	10 193	-	Social security funds	S.1314	
36 129	13 865	11 816	1 228	Total		
17 798	12 248	1 429	896	Central government	S.1311	Compensation of employees
11 634	-	-	-	Local government	S.1313	
581	-	7 230	-	Social security funds	S.1314	
30 013	12 248	8 659	896	Total		
38 462	33 419	4 813	2 521	Central government	S.1311	Number of employees
4 253	-	-	-	Local government	S.1313	
1 561	-	18 432	-	Social security funds	S.1314	
44 276	33 419	23 245	2 521	Total		

Г-09.01.1: Структура на додадената вредност во бруто-домашниот производ според големината на деловните субјекти, 2010-2011

G-09.01.1: Distribution of value added in Gross Domestic Product by enterprise size, 2010-2011

¹⁾ Корективните ставки ги содржат: импутираните станарини, данокот на додадена вредност, царините и царинските давачки и субвенциите на производи

¹⁾ Corrective items consist of: imputed rents, value added tax, import duties and subsidies on products

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.8: Бруто-домашен производ според големината на деловните субјекти
T-09.01.8: Gross Domestic Product by enterprise size

по тековни цени

At current prices

во милиони денари

in million denars

		2010	2011	Индекси		Структура (%)			
				Indices		Distribution (%)			
				2011 / 2010	2010	2011			
Бруто-додадена вредност по основни цени	Мали	196 113	194 982	99.4	45.2	42.4	Small-scale	Gross value added at basic prices	
	Средни	51 967	58 444	112.5	12.0	12.7	Medium-scale		
	Големи	104 505	119 679	114.5	24.1	26.0	Large-scale		
Импутирани станарини		28 564	29 286	102.5	6.6	6.4	Imputed rents		
Други нето-даноци на производството		-	-	-	-	-	Other net taxes on production		
А. Додадена вредност		381 148	402 392	105.6	87.8	87.5	A. Value added		
Б. Даноци на производи		57 331	61 516	107.3	13.2	13.4	B. Taxes on products		
Данок на додадена вредност и акцизи		52 619	57 737	109.7	12.1	12.6	Value added tax and excises		
Царини и царински давачки		4 712	3 779	80.2	1.1	0.8	Import duties		
В. Минус: Субвенции на производи		4 367	4 120	94.3	1.0	0.9	C. Minus: Subsidies on products		
БРУТО-ДОМАШЕН ПРОИЗВОД (А+Б-В)		434 112	459 789	105.9	100.0	100.0	GROSS DOMESTIC PRODUCT (A+B-C)		

¹⁾ Види графикон на страница 352

¹⁾ See graphs on page 352

**09.01. Бруто-домашен производ
(производен метод)**
**09.01. Gross Domestic Product
(production method)**
T-09.01.9: Извори на додадената вредност, по сектори на НКД, според големината на деловните субјекти, 2011

 по тековни цени
 во милиони денари

		А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е	Ж	З	С
		Земјоделство и рибарство	Рударство и вадење на камен	Преработувачка индустрија	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	Градежништво	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	Транспорт и складирање	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	Информациони комуникации
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Agriculture, forestry and fishing	Mining and quarrying	Manufacturing	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Water supply, sewerage, waste management and remediation activities	Construction	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Transport and storage	Accommodation and food service activities	Information and communication
Бруто-вредност на производството по основни цени	Мали	75 081	2 403	54 836	4 193	2 212	49 446	62 805	33 808	8 815	6 606
	Средни	4 021	599	32 517	1 504	2 340	11 530	17 279	6 578	1 435	3 497
	Големи	3 369	9 226	144 345	25 960	2 826	12 260	18 684	10 761	539	24 780
	Вкупно	82 472	12 228	231 699	31 658	7 378	73 235	98 768	51 147	10 790	34 883
Меѓуфазна потрошувачка	Мали	34 004	1 341	30 352	2 841	1 092	28 549	24 235	23 291	4 346	3 056
	Средни	2 890	269	23 009	1 117	932	7 300	6 301	5 001	755	1 190
	Големи	1 682	3 703	116 419	13 956	882	7 462	6 325	6 981	155	11 647
	Вкупно	38 577	5 314	169 781	17 914	2 907	43 312	36 860	35 274	5 255	15 893
Бруто-додадена вредност по основни цени	Мали	41 077	1 062	24 484	1 352	1 119	20 896	38 570	10 516	4 470	3 549
	Средни	1 131	330	9 509	387	1 408	4 230	10 979	1 577	681	2 308
	Големи	1 687	5 523	27 926	12 005	1 944	4 798	12 359	3 780	384	13 133
	Вкупно	43 895	6 915	61 918	13 744	4 471	29 924	61 908	15 873	5 535	18 990
Средства на вработените	Мали	1 111	443	13 227	117	671	4 867	14 703	5 379	2 910	2 146
	Средни	801	118	5 206	256	1 073	1 288	3 181	869	379	939
	Големи	1 041	1 227	9 308	5 069	1 264	1 958	4 190	3 900	133	3 072
	Вкупно	2 953	1 788	27 741	5 443	3 007	8 112	22 074	10 149	3 421	6 156
Број на вработени и самовработени	Мали	53 144	1 214	70 844	348	2 403	27 164	87 473	24 300	18 215	4 798
	Средни	3 104	392	18 065	473	3 341	3 872	8 898	1 631	1 308	1 365
	Големи	3 240	2 781	20 579	7 049	3 366	5 704	10 147	8 063	369	4 064
	Вкупно	59 488	4 387	109 488	7 870	9 110	36 740	106 518	33 994	19 892	10 227
Број на деловни субјекти	Мали	2 552	129	6 889	52	243	3 724	24 247	5 702	3 844	1 220
	Средни	28	4	135	5	19	39	165	23	14	14
	Големи	3	9	78	5	6	11	63	12	3	12
	Вкупно	2 583	142	7 102	62	268	3 774	24 475	5 737	3 861	1 246

T-09.01.9: Sources of value added by NKD sections and by enterprise size, 2011

At current prices
in million denars

И	Ј	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П	
Финансиски дејности и дејности на осигурување	Дејности во врска со недвижен имот	Стручни, научни и технички дејности	Административни и помошни услужни дејности	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Образование	Дејности на здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Други услужни дејности	Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	
К	Л	М	Н	О	Р	Q	R	S	T	
Financial and insurance activities	Real estate activities	Professional, scientific and technical activities	Administrative and support service activities	Public administration and defence; compulsory social security	Education	Human health and social work activities	Arts, entertainment and recreation	Other service activities	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use	
1 135	2 196	17 209	7 158	6 872	15 108	11 595	8 593	6 712	378	Small-scale
247	872	1 110	2 709	12 375	4 413	12 422	7 237	172	-	Medium-scale
19 182	96	1 457	542	32 584	938	2 631	1 228	-	-	Large-scale
20 564	3 164	19 776	10 409	51 830	20 460	26 648	17 058	6 884	378	Total
670	853	7 548	4 966	1 895	3 122	4 036	2 942	3 038	0	Small-scale
134	359	505	729	3 058	1 591	5 324	3 870	82	-	Medium-scale
8 359	29	1 067	274	10 676	351	1 230	531	-	-	Large-scale
9 163	1 241	9 120	5 968	15 629	5 064	10 590	7 344	3 120	0	Total
465	1 343	9 662	2 192	4 977	11 987	7 559	5 651	3 674	378	Small-scale
113	514	605	1 980	9 317	2 822	7 099	3 367	90	-	Medium-scale
10 823	66	390	268	21 907	587	1 401	697	-	-	Large-scale
11 401	1 923	10 657	4 441	36 201	15 396	16 058	9 715	3 764	378	Total
298	605	5 131	1 676	4 501	10 818	6 041	1 621	1 991	0	Small-scale
95	218	345	1 889	8 558	2 049	5 088	1 210	97	-	Medium-scale
5 615	6	314	359	17 055	449	969	274	-	-	Large-scale
6 007	829	5 791	3 925	30 115	13 315	12 098	3 105	2 089	0	Total
936	1 668	15 499	7 531	5 712	30 404	19 367	4 786	9 893	1 511	Small-scale
82	615	656	6 655	7 491	5 140	12 463	3 382	196	-	Medium-scale
8 302	25	460	997	31 174	923	2 507	617	-	-	Large-scale
9 320	2 308	16 615	15 183	44 377	36 467	34 337	8 785	10 089	1 511	Total
334	405	5 106	1 247	172	932	2 989	1 054	4 035	-	Small-scale
3	6	7	14	66	16	51	21	2	-	Medium-scale
69	3	18	7	27	2	5	2	-	-	Large-scale
406	414	5 131	1 268	265	950	3 045	1 077	4 037	-	Total

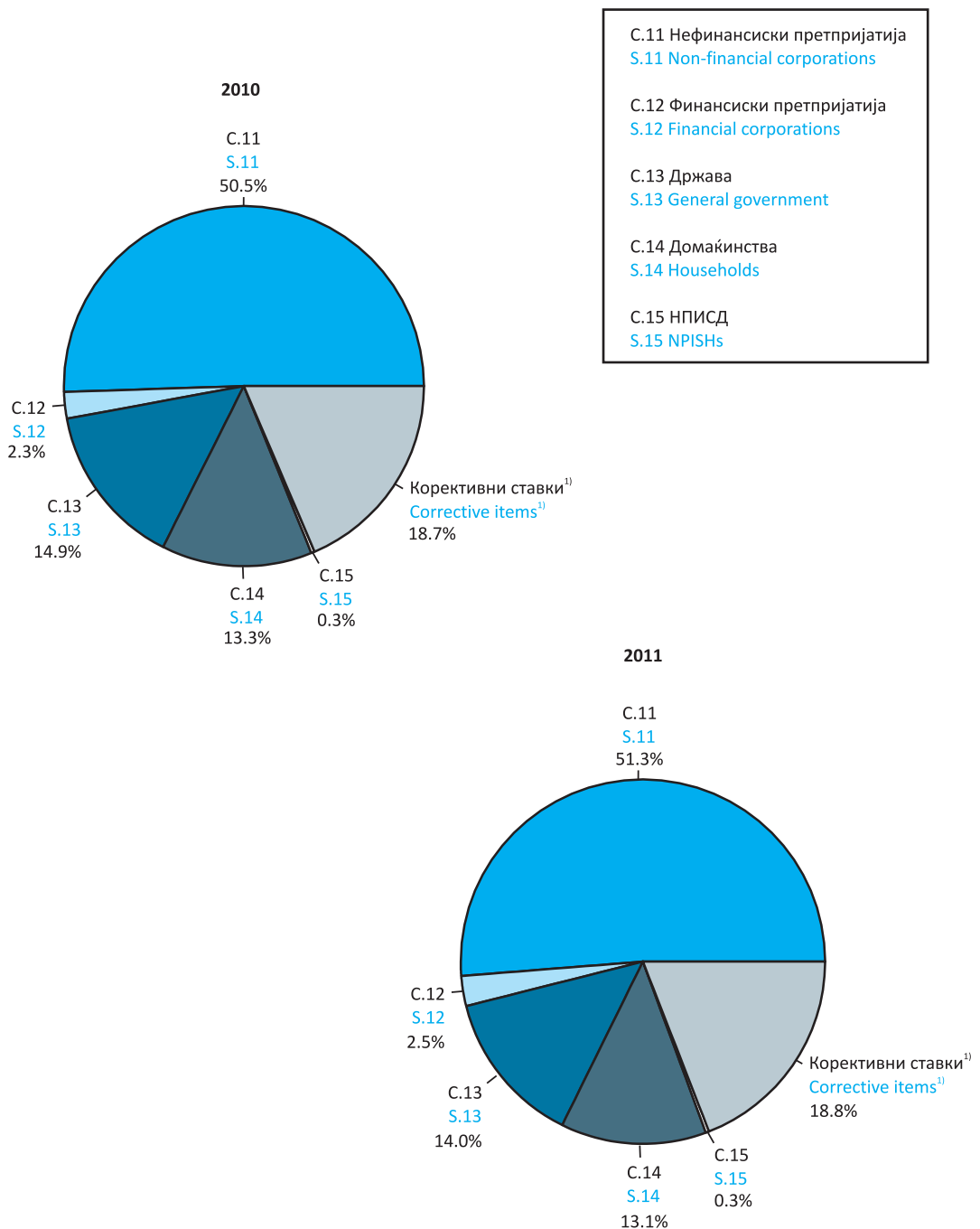
T-09.01.10: Волуменски индекси и имплицитни дефлатори на БДП и на додадената вредност, по сектори на НКД

T-09.01.10: Volume indices and implicit deflators for GDP and value added by NKD sections

Сектор	Назив	Волуменски индекси, претходна година=100		Имплицитни дефлатори		Section	Description
		Volume indices, previous year =100		Implicit deflators			
		2010	2011	2010	2011		
A	Земјоделство, шумарство и рибарство	106.3	99.8	103.3	100.6	A	Agriculture, forestry and fishing
B	Рударство и вадење на камен	123.0	94.7	130.5	109.6	B	Mining and quarrying
B	Преработувачка индустрија	108.3	109.9	87.7	102.9	C	Manufacturing
Г	Снабдување со електрична енергија, гас, параа и климатизација	114.3	65.2	112.6	131.5	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Д	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	102.5	94.7	103.2	108.2	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Ѓ	Градежништво	102.6	110.7	109.0	113.1	F	Construction
Е	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	101.0	105.5	106.7	103.0	G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Ж	Транспорт и складирање	97.7	114.6	96.4	91.0	H	Transport and storage
З	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	96.4	101.4	94.4	110.5	I	Accommodation and food service activities
С	Информации и комуникации	99.7	101.1	99.9	101.9	J	Information and communication
И	Финансиски дејности и дејности на осигурување	98.7	103.3	94.6	112.1	K	Financial and insurance activities
Ј	Дејности во врска со недвижен имот	91.0	126.5	129.2	78.9	L	Real estate activities
К	Стручни, научни и технички дејности	107.9	106.5	111.1	98.9	M	Professional, scientific and technical activities
Л	Административни и помошни услужни дејности	99.2	104.3	94.5	75.6	N	Administrative and support service activities
Љ	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	100.0	99.6	121.0	101.2	O	Public administration and defence; compulsory social security
М	Образование	105.3	103.3	102.0	97.3	P	Education
Н	Дејности на здравствена и социјална заштита	99.7	102.9	102.3	100.5	Q	Human health and social work activities
Њ	Уметност, забава и рекреација	98.6	106.0	101.3	96.2	R	Arts, entertainment and recreation
О	Други услужни дејности	91.3	90.8	97.5	122.4	S	Other service activities
П	Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	100.0	-	108.9	T	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use
	Импутирани станарини	100.0	100.0	104.7	102.5		Imputed rents
	Додадена вредност	103.1	102.7	103.0	102.8		Value added
	Нето-даноци на производи	101.3	103.6	100.9	104.6		Net taxes on products
	БРУТО-ДОМАШЕН ПРОИЗВОД	102.9	102.8	102.7	103.1		GROSS DOMESTIC PRODUCT

Г-09.01.2: Структура на додадената вредност во бруто-домашниот производ според институционални сектори, 2010-2011

G-09.01.2: Distribution of value added in Gross Domestic Product by institutional sectors 2010-2011

¹⁾ Корективните ставки ги содржат: импутираните станарини, данокот на додадена вредност, царините и царинските давачки и субвенциите на производи

¹⁾ Corrective items consist of: imputed rents, value added tax, import duties and subsidies on products

Методолошки објаснувања

Пресметка на БДП според расходниот метод, по тековни цени

Извори и методи за прибирање на податоците

Главните извори на податоци кои се користат за пресметка на трошочните агрегати на БДП, може да се класифицираат во следниве групи:

- статистички истражувања кои ги спроведува Државниот завод за статистика;
- административни извори на податоци;
- податоци од Народната банка на Република Македонија;
- податоци од Министерството за финансии.

Дефиниции на основните категории

Бруто-домашен производ - расходен метод

Бруто-домашниот производ според расходниот метод ја прикажува финалната употреба, т.е. потрошувачката на финални производи и услуги произведени во домашната економија, за финална потрошувачка, бруто-инвестициите и нето-извозот на стоки и на услуги.

Бруто-домашен производ

= Финална потрошувачка + бруто-инвестиции + извоз - увоз.

Трошоци за финална потрошувачка

Трошоците за финална потрошувачка се составени од трошоците кои ги прават резидентните институционални единици за стоки и услуги кои се употребуваат за директно задоволување на личните потреби или желби, како и на колективните потреби на членовите на заедницата. Трошоците за финална потрошувачка може да се направат на домашна територија или во странство.

Финална потрошувачка

= Финална потрошувачка на домаќинствата + финална потрошувачка на НПСИД + финална потрошувачка на државата.

Трошоците за финална потрошувачка на домаќинствата претставуваат набавка или стекнување на стоки и услуги од страна на домаќинството, за задоволување на потребите на членовите на тоа домаќинство. Финалната потрошувачка на домаќинствата е пресметана за резидентните домаќинства и претставува финална потрошувачка на домаќинствата според националниот концепт, прилагодена со директните набавки на резидентните домаќинства во странство и директните набавки на нерезидентните домаќинства на домашниот пазар.

При пресметките на финалната потрошувачка на домаќинствата е користена Меѓународната класификација на производи и услуги COICOP - Класификација на индивидуалната потрошувачка според намената.

Како извори на податоци при пресметката се користени податоците од статистичкото истражување Анкета за потрошувачката на домаќинствата, од годишните пресметки на производителите на услуги од областа на образованието, здравството, социјалната заштита, податоци од надворешната трговија, од други статистички истражувања што се спроведуваат во Државниот завод за статистика, од интерни документи на голем број претпријатија и сл.

Трошоците на државата за финална потрошувачка се составени од трошоци, вклучувајќи ги импутираните трошоци на државата вкупно, и тоа како за индивидуалната потрошувачка на производи и услуги, така и за заедничката потрошувачка на услуги.

Овие трошоци може да се поделат на:

- трошоци на државата за индивидуална потрошувачка на стоки и на услуги;
- трошоци на државата за заедничка потрошувачка на услуги.

Трошоците на државата за индивидуална потрошувачка на стоки и на услуги ги содржат плаќањата за непазарните државни услуги (образование, здравство, социјална заштита и сл.) и пазарните производи и услуги (фармацевтски и терапевтски производи и сл.).

Трошоците на државата за заедничка потрошувачка на услуги ги содржат трошоците за администрација, одбрана, развојно-истражувачки и други непазарни државни услуги.

Трошоците за финална потрошувачка на непрофитните институции кои им служат на домаќинствата се составени од трошоци, вклучувајќи ги импутираните трошоци на резидентните НПСИД за индивидуална потрошувачка на производи и на услуги.

Бруто-инвестиции

Инвестиции во основни средства

Инвестициите во основни средства се мерат преку вкупната вредност на набавените минус отуѓените основни средства во текот на пресметковниот период, плус некои унапредувања на вредноста на непроизведените средства реализирани преку производната активност на институционалната единица.

За пресметката на инвестициите во машини и опрема се употребува методот на стоковни текови. Овој метод користи податоци од надворешната трговија (увозот и извозот на машини и опрема) и податоци од домашното индустриско производство. Податоците за инвестициите во градежништвото, како и податоците за други инвестиции се преземени од статистичките истражувања што ги спроведува Државниот завод за статистика.

Промена на залихите

Промената на залихите претставува вредност на инпутот на сите обртни средства во залихи минус вредноста на излезот на тие средства и вредноста на сите периодични загуби на стоки што се држат во залихи. Производите кои се внесуваат и изнесуваат од залихите имплицитно се третираат како да се продадени или набавени од залихи и се вреднуваат според истите цени како и фактичките продажби или набавки што се прават во истото тоа време.

Извоз на стоки и на услуги

Извозот на стоки и на услуги претставува продажба, бартер или подароци на стоки и на услуги од резиденти на нерезиденти.

Набавки на нерезидентите во земјата

Набавките на нерезидентите во земјата ги опфаќаат набавките од страна на меѓународните организации, амбасадите и дипломатските претставништва, како и туристичките набавки од страна на нерезидентите. Нерезидентната потрошувачка се пресметува врз база на Анкетата за нерезидентна потрошувачка што ја спроведува Државниот завод за статистика. Вредноста ја претставува разликата меѓу услугите од приливот на туризмот во билансот на плаќање и пресметките направени во Државниот завод за статистика.

Увоз на стоки и на услуги

Увозот на стоки и на услуги претставува набавка, бартер или подароци на стоки и на услуги на резиденти од нерезиденти.

Извозот и увозот на стоки се вреднувани по принципот ФОБ.

Пресметка на БДП според расходниот метод по постојани цени

Пресметките за агрегатите на употребата на бруто-домашниот производ (финална потрошувачка, бруто-инвестиции, извоз и увоз на стоки и на услуги), по постојани цени, се направени со методот на дефлација и притоа се користени соодветни дефлатори (ценовни индекси) за секој од агрегатите на употребата на бруто-домашниот производ.

Со цел да се усогласат пресметките на јавната потрошувачка по постојани цени со дел од одделите кои влегуваат во пресметките на БДП според производниот метод, по постојани цени, кај пресметката на јавната потрошувачка, покрај методот на дефлација, се користи и методот на екстраполација.

Од така дефлационираните вредности на агрегатите на употребата на БДП, пресметани според расходниот метод, се пресметуваат волуменските индекси кои се користат за екстраполација на вредностите на трошочните агрегати од соодветната референтна година.

Notes on methodology

Calculation of GDP according to the expenditure approach at current prices

Sources and methods of data gathering

The main sources of data used for the calculation of GDP expenditure aggregates can be classified into the following groups:

- Statistical surveys conducted by the State Statistical Office;
- Administrative sources of data;
- Data from the National Bank of the Republic of Macedonia;
- Data from the Ministry of Finance.

Definitions of the basic categories

Gross domestic product - expenditure method

The GDP according to the expenditure method presents the final consumption, i.e. consumption of final goods and services produced in the domestic economy, for final use, gross capital formation and net export of goods and services.

$GDP = \text{Final consumption} + \text{gross investment} + \text{export} - \text{import}$

Final consumption expenditure

Final consumption expenditure consists of expenditure incurred by resident institutional units on goods or services that are used for the direct satisfaction of individual needs or wants or the collective needs of members of the community. Final consumption expenditure may take place on the domestic territory or abroad.

Final consumption expenditure

= Household final consumption + Final consumption of NPISHs + Government final consumption

Final consumption expenditure of households includes the procurement or acquisition of goods and services by a household, intended for satisfying the needs of the members of the relevant household. Household final consumption is calculated for resident households and represents the final consumption of households according to the national concept, adjusted to direct procurements of resident households abroad and direct procurements of non-resident households on the domestic market.

When calculating the Household final consumption expenditure the COICOP classification (Classification of Individual Consumption by Purpose) is used.

Data sources are: the household budget survey, the annual financial accounts of educational, health care and social welfare services producers, data from the National Bank of the Republic of Macedonia, other statistical surveys that are conducted in the State Statistical Office and internal documents of a large number of enterprises.

Government final consumption expenditure consists of the expenditures, including imputed expenditure, incurred by the government both on individual consumption of goods and services and collective consumption of services.

These expenditures may be divided into:

- Government expenditure on individual consumption of goods and services;
- Government expenditure on collective consumption of services.

Individual government expenditure comprises payments for non-market government services (education, health care, social welfare, culture, sports, etc.) and market goods and services (pharmaceutical and therapeutic products, etc.).

Collective government expenditure consists of expenditure on administrative, defense, economic, R&D and other non-market government services.

Final consumption expenditure of Non-profit institutions serving households (NPISHs) consists of the expenditure, including imputed expenditure, incurred by resident NPISHs on individual consumption of goods and services.

Gross capital formation

Gross fixed capital formation

Gross fixed capital formation is measured by the total value of producer acquisitions, less disposals of fixed assets during the accounting period, plus certain additions to the value of non-produced assets realized by the productive activity of the institutional unit.

For calculation of the investments in machinery and equipment the commodity flow method is used. This method uses data from foreign trade statistics (import and export of machinery and equipment) and domestic industrial production. The data on construction investment, as well as data on other investments were taken from the statistical surveys conducted by the State Statistical Office.

Change in inventories

Change in inventories is the value of the entries into inventories less the value of withdrawals and the value of any recurrent losses of goods held in inventories. Products that enter or leave inventories are implicitly treated as sold or procured from stocks and are valued according to the prices of actual sales or purchases that take place at the same time.

Exports of goods and services

Exports of goods and services are sales, barter or gifts of goods and services, from residents to non-residents.

Non-resident purchases

Non-resident purchases in the country cover the purchases by international organizations, embassies and diplomatic missions, and tourism purchases by non-residents. Non-resident consumption is calculated on the basis of data from the Non-resident consumption survey that is conducted by the State Statistical Office. Data represent the difference between Balance of Payments data on tourism flows and the additional calculations made by the State Statistical Office.

Imports of goods and services

Imports of goods and services are purchases, barter or gifts of goods and services, by residents from non-residents.

Data on export of goods and import of goods are valued by FOB principle.

Calculation of GDP according to the expenditure approach at constant prices

Calculations of Expenditure Aggregates of GDP (final consumption expenditure, gross capital formation, export-import of goods and services) at constant prices are made by applying the deflation method by using appropriate deflators (prices indices), for each of the aggregates of Gross Domestic Product use.

For general government consumption at constant prices, besides the method of deflation, the method of extrapolation is used as well, in order to harmonize the calculations with the corresponding divisions of GDP calculated by production method at constant prices.

The deflated values of the aggregate expenditures of the gross domestic product, calculated according to the expenditure method, are used for calculation of the volume indices, which serve for extrapolation of the values of expenditure aggregates from the reference year.

**09.02. Бруто-домашен производ
(расходен метод)**
**09.02. Gross Domestic Product
(expenditure method)**
T-09.02.1: Бруто-домашен производ според расходниот метод (тековни цени)
T-09.02.1: Gross Domestic Product by expenditure approach (current prices)

во милиони денари

in million denars

	2010	2011	
Бруто-домашен производ	434 112	459 789	Gross Domestic Product
Финална потрошувачка	407052*	429 450	Final consumption
Финална потрошувачка на домаќинствата, вклучувајќи НПИСД	324096*	345 262	Household final consumption, including NPISHs
Финална јавна потрошувачка	82 957	84 188	General government final consumption
Бруто-инвестиции	108218*	120 548	Gross capital formation
Инвестиции во основни средства	82 968	94 698	Gross fixed capital formation
Промена на залихи ¹⁾	25250*	25 850	Changes in inventories ¹⁾
Извоз на стоки и на услуги	202 166	252 229	Exports of goods and services
Извоз на стоки	153 354	195 639	Exports of goods
Извоз на услуги	42 707	49 566	Exports of services
Набавки на нерезидентите во земјата	6 105	7 024	Non-resident purchases
Увоз на стоки и на услуги	283 324	342 438	Imports of goods and services
Увоз на стоки	243 676	298 911	Imports of goods
Увоз на услуги	39 649	43 528	Imports of services

T-09.02.2: Структура на компонентите на бруто-домашниот производ според расходниот метод
T-09.02.2: Structure of the components of Gross Domestic Product by expenditure approach

во %

in %

	2010	2011	
Бруто-домашен производ	100.0	100.0	Gross Domestic Product
Финална потрошувачка	93.8*	93.4	Final consumption
Финална потрошувачка на домаќинствата, вклучувајќи НПИСД	74.7*	75.1	Household final consumption, including NPISHs
Финална јавна потрошувачка	19.1	18.3	General government final consumption
Бруто-инвестиции	24.9*	26.2	Gross capital formation
Инвестиции во основни средства	19.1	20.6	Gross fixed capital formation
Промена на залихи	5.8*	5.6	Change in inventories
Извоз на стоки и на услуги	46.6	54.9	Exports of goods and services
Извоз на стоки	35.3	42.5	Exports of goods
Извоз на услуги	9.8	10.8	Exports of services
Набавки на нерезидентите во земјата	1.4	1.5	Non-resident purchases
Увоз на стоки и на услуги	65.3	74.5	Imports of goods and services
Увоз на стоки	56.1	65.0	Imports of goods
Увоз на услуги	9.1	9.5	Imports of services

¹⁾Вклучува и разлика поради балансирање

¹⁾Includes discrepancies due to balancing

T-09.02.3: Трошоци за индивидуалната потрошувачка на домаќинствата според Класификацијата на индивидуалната потрошувачка по намена

T-09.02.3: Household final consumption expenditure by the Classification of Individual Consumption by Purpose - COICOP

во милиони денари по тековни цени at current prices in million denars

Шифра	Назив	2010	2011	Code	Description
1	Храна и безалкохолни пијалаци	106 396	116 923	1	Food and non-alcoholic beverages
1.1	Храна	98 375	108 472	1.1	Food
1.2	Безалкохолни пијалаци	8 021	8 451	1.2	Non-alcoholic beverages
2	Алкохолни пијалаци и тутун	10 972	11 533	2	Alcoholic beverages and tobacco
2.1	Алкохолни пијалаци	3 728	3 912	2.1	Alcoholic beverages
2.2	Тутун	7 244	7 620	2.2	Tobacco
3	Облека и обувки	16 247	16 991	3	Clothing and footwear
3.1	Облека	9 634	10 081	3.1	Clothing
3.2	Обувки	6 613	6 910	3.2	Footwear
4	Бруто-станарина, вода, ел. енергија и др. горива	62536*	66 516	4	Housing, water, electricity, gas and other fuels
4.2	Импутирани станарини	38903*	40 090	4.2	Imputed housing rents
4.3	Одржување и поправка на станот	2 196	2 334	4.3	Maintenance and repair of the dwelling
4.4	Вода, губретарина и др. услуги во врска со станот	3 001	3 030	4.4	Water supply, waste removal fees and miscellaneous services relating to the dwelling
4.5	Елек. енергија и др. горива	18 436	21 062	4.5	Electricity and other fuels
5	Мебел, апарати за домаќинства и др. производи и услуги за одржување на станот	13 550	14 117	5	Furnishings, household equipment and appliances and routine maintenance of the house
5.1	Мебел, теписи, покривки за под и одржување	1 495	1 604	5.1	Furniture, furnishings, carpets, and other floor coverings
5.2	Текстил за домаќинствата	647	607	5.2	Household textiles
5.3	Апарати за домаќинствата и поправки	3 586	3 721	5.3	Household appliances, repairs thereof
5.4	Садови и прибор за домаќинствата	586	537	5.4	Glassware, tableware and household utensils
5.5	Ситен алат за домаќинство и градинарски алати	305	336	5.5	Household tools and equipment for house and gardening tools
5.6	Производи и услуги за одржување на станот	6 931	7 312	5.6	Goods and services for routine household maintenance
6	Здравствена заштита	8 169	8 139	6	Health care
6.1	Лекови и помагала	1 532	1 663	6.1	Medical products, appliances and equipment
6.2	Здравствени услуги надвор од болници	5 991	5 859	6.2	Out-patient services
6.3	Здравствени услуги во болници	646	617	6.3	Medical services
7	Сообраќај	33 431	34 201	7	Transport
7.1	Сообраќајни средства	11 921	11 004	7.1	Purchase of vehicles
7.2	Трошоци за моторни горива, поправки и одржување на патнички возила	12 772	13 943	7.2	Operation of personal transport equipment
7.3	Сообраќајни услуги	8 738	9 253	7.3	Transport services

T-09.02.3: Трошоци за индивидуалната потрошувачка на домаќинствата според Класификацијата на индивидуалната потрошувачка по намена

T-09.02.3: Household final consumption expenditure by the Classification of Individual Consumption by Purpose - COICOP

во милиони денари		по тековни цени	at current prices		in million denars
Шифра	Назив	2010	2011	Code	Description
8	Комуникации	18 511	20 196	8	Communications
8.1	Поштенски услуги	509	443	8.1	Postal services
8.2	Телефонска и телефакс опрема	445	568	8.2	Telephone and telefax equipment
8.3	Телефонски и телефакс услуги	17 557	19 184	8.3	Telephone and telefax services
9	Рекреација и култура	8 063	9 737	9	Recreation and culture
9.1	Аудиовизуелна и фотографска опрема и нивно одржување	2 909	3 938	9.1	Audio-visual, photographic and information processing equipment
9.2	Други трајни средства за рекреација	16	23	9.2	Other major durables for recreation and culture
9.3	Останати средства за рекреација	911	869	9.3	Other recreational items and equipment
9.4	Услуги за култура и разонода	1 598	2 242	9.4	Recreational and cultural services
9.5	Книги, весници и магазини	1 444	1 446	9.5	Newspapers, books and stationery
9.6	Пакет-аранжмани	1 184	1 219	9.6	Package holidays
10	Образование	5 394	4 303	10	Education
11	Ресторани и хотели	12 344	12 992	11	Restaurants and hotels
11.1	Угостителство	11 432	11 771	11.1	Catering services
11.2	Услуги за сместување	911	1 221	11.2	Accommodation services
12	Други стоки и услуги	22 231	22 318	12	Miscellaneous goods and services
12.1	Лична хигиена	7 580	8 190	12.1	Personal care
12.3	Лични работи	968	997	12.3	Personal effects n.e.c.
12.4	Социјална заштита	751	841	12.4	Social protection
12.5	Осигурување	3 248	3 288	12.5	Insurance
12.6	Финансиски услуги	4 009	3 105	12.6	Financial services
12.7	Други услуги	5 676	5 897	12.7	Other services n.e.c.
A.	Финална потрошувачка на резидентните домаќинства на домашниот пазар	317843*	337 964	A.	Final consumption expenditure on the domestic market by resident households
	Трајни производи	20 195	20 732		Durable goods
	Полутрајни производи	20 334	20 928		Semi-durable goods
	Потрошни производи	165 693	181 220		Non-durable goods
	Услуги	111622*	115 084		Services
B.	Финална потрошувачка на резидентните домаќинства во странство	3 378	3 984	B.	Resident households expenditure in the rest of the world
B.	Финална потрошувачка на нерезидентите во земјата	15 320	17 558	C.	Non-residents expenditure in the country
(A+B)	Финална потрошувачка на домаќинствата (домашен концепт)	333163*	355 522	(A+C)	Total final consumption expenditure of households (domestic concept)
(A+B)	Финална потрошувачка на домаќинствата (национален концепт)	321221*	341 948	(A+B)	Total final consumption expenditure of households (national concept)

T-09.02.4: Структура на индивидуалната потрошувачка на домаќинствата според класификацијата на индивидуалната потрошувачка по намена

T-09.02.4: Structure of household final consumption expenditure by COICOP

во % in %

Шифра	Назив	2010*	2011	Code	Description
1	Храна и безалкохолни пијалаци	33.5	34.6	1	Food and non-alcoholic beverages
1.1	Храна	31.0	32.1	1.1	Food
1.2	Безалкохолни пијалаци	2.5	2.5	1.2	Non-alcoholic beverages
2	Алкохолни пијалаци и тутун	3.5	3.4	2	Alcoholic beverages and tobacco
2.1	Алкохолни пијалаци	1.2	1.2	2.1	Alcoholic beverages
2.2	Тутун	2.3	2.3	2.2	Tobacco
3	Облека и обувки	5.1	5.0	3	Clothing and footwear
3.1	Облека	3.0	3.0	3.1	Clothing
3.2	Обувки	2.1	2.0	3.2	Footwear
4	Бруто-станарина, вода, ел. енергија и др. горива	19.7	19.7	4	Housing, water, electricity, gas and other fuels
4.2	Импутирани станарини	12.2	11.9	4.2	Imputed rentals for housing
4.3	Одржување и поправка на станот	0.7	0.7	4.3	Maintenance and repair of the dwelling
4.4	Вода, губретарина и др. услуги во врска со станот	0.9	0.9	4.4	Water supply and miscellaneous services relating to the dwelling
4.5	Елек. енергија и др. горива	5.8	6.2	4.5	Electricity and other fuels
5	Мебел, апарати за домаќинства и др. производи и услуги за одржување на станот	4.3	4.2	5	Furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
5.1	Мебел, теписи, покривки за под и одржување	0.5	0.5	5.1	Furniture, furnishings, carpets, and other floor coverings
5.2	Текстил за домаќинствата	0.2	0.2	5.2	Household textiles
5.3	Апарати за домаќинствата и поправки	1.1	1.1	5.3	Household appliances
5.4	Садови и прибор за домаќинствата	0.2	0.2	5.4	Glassware, tableware and household utensils
5.5	Ситен алат за домаќинство и градинарски алати	0.1	0.1	5.5	Tools and equipment for house and garden
5.6	Производи и услуги за одржување на станот	2.2	2.2	5.6	Goods and services for routine household maintenance
6	Здравствена заштита	2.6	2.4	6	Health care
6.1	Лекови и помагала	0.5	0.5	6.1	Medical products, appliances and equipment
6.2	Здравствени услуги надвор од болници	1.9	1.7	6.2	Out-patient services
6.3	Здравствени услуги во болници	0.2	0.2	6.3	Medical services
7	Сообраќај	10.5	10.1	7	Transport
7.1	Сообраќајни средства	3.8	3.3	7.1	Purchase of vehicles
7.2	Трошоци за моторни горива, поправки и одржување на патнички возила	4.0	4.1	7.2	Operation of personal transport equipment
7.3	Сообраќајни услуги	2.7	2.7	7.3	Transport services

T-09.02.4: Структура на индивидуалната потрошувачка на домаќинствата според класификацијата на индивидуалната потрошувачка по намена

T-09.02.4: Structure of household final consumption expenditure by COICOP

во %

in %

Шифра	Назив	2010*	2011	Code	Description
8	Комуникации	5.8	6.0	8	Communications
8.1	Поштенски услуги	0.2	0.1	8.1	Postal services
8.2	Телефонска и телефакс опрема	0.1	0.2	8.2	Telephone and telefax equipment
8.3	Телефонски и телефакс услуги	5.5	5.7	8.3	Telephone and telefax services
9	Рекреација и култура	2.5	2.9	9	Recreation and culture
9.1	Аудиовизуелна и фотографска опрема и нивно одржување	0.9	1.2	9.1	Audio-visual, photographic and information processing equipment
9.2	Други трајни средства за рекреација	0.0	0.0	9.2	Other major durables for recreation and culture
9.3	Останати средства за рекреација	0.3	0.3	9.3	Other recreational items and equipment
9.4	Услуги за култура и разонода	0.5	0.7	9.4	Recreational and cultural services
9.5	Книги, весници и магазини	0.5	0.4	9.5	Newspapers, books and stationery
9.6	Пакет-аранжмани	0.4	0.4	9.6	Package holidays
10	Образование	1.7	1.3	10	Education
11	Ресторани и хотели	3.9	3.8	11	Restaurants and hotels
11.1	Угостителство	3.6	3.5	11.1	Catering services
11.2	Услуги за сместување	0.3	0.4	11.2	Accommodation services
12	Други стоки и услуги	7.0	6.6	12	Miscellaneous goods and services
12.1	Лична хигиена	2.4	2.4	12.1	Personal care
12.3	Лични работи	0.3	0.3	12.3	Personal effects n.e.c.
12.4	Социјална заштита	0.2	0.2	12.4	Social protection
12.5	Осигурување	1.0	1.0	12.5	Insurance
12.6	Финансиски услуги	1.3	0.9	12.6	Financial services
12.7	Други услуги	1.8	1.7	12.7	Other services n.e.c.
A.	Финална потрошувачка на резидентните домаќинства на домашниот пазар	100.0	100.0	A.	Final consumption expenditure on the domestic market by resident households

T-09.02.5: Јавна потрошувачка според функцијата

T-09.02.5: General Government Consumption by function

по тековни цени At current prices
во милиони денари in million denars

	2010	2011	
Образование	16 274	15 960	Education
Дејности на здравствена и социјална заштита	16 397	17 850	Human health and social work activities
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	45 727	47 283	Public administration and defence; compulsory social security
Друго	4 559	3 095	Other
Вкупно јавна потрошувачка	82 957	84 188	General Government Consumption

T-09.02.6: Структура на јавната потрошувачка според функцијата

T-09.02.6: Structure of General Government Consumption by function

во % in %

	2010	2011	
Образование	19.6	19.0	Education
Дејности на здравствена и социјална заштита	19.8	21.2	Human health and social work activities
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	55.1	56.2	Public administration and defence; compulsory social security
Друго	5.5	3.7	Other

T-09.02.7: Јавна потрошувачка по потсектори

во милиони денари, во%

	Вкупно сектор Држава	С.1311 Централна влада	С.1313 Локална влада	С.1314 Социјални фондови	Структура на потсекторите	
					Structure of subsectors	
					вкупно сектор Држава	С.1311 Централна влада
	Total Government Sector	S.1311 Central Government	S.1313 Local Government	S.1314 Social Security Funds	Total Government Sector	S.1311 Central Government
2010						
Трошоци за стоки и за услуги	29 266	17 177	5 187	6 902	100.0	58.7
Средства на вработените	53 240	33 416	11 736	8 088	100.0	62.8
Амортизација на основни средства	11 381	8 337	428	2 615	100.0	73.3
Приходи од продажба на стоки и на услуги*	10 930	8 132	674	2 124	100.0	74.4
Јавна потрошувачка	82 957	50 798	16 677	15 481	100.0	61.2
Број на вработени	103 396	78 012	5 094	20 290	100.0	75.5
2011						
Трошоци за стоки и за услуги	28 848	16 836	4 337	7 675	100.0	58.4
Средства на вработените	52 494	32 883	11 634	7 976	100.0	62.6
Амортизација на основни средства	12 043	8 289	576	3 178	100.0	68.8
Приходи од продажба на стоки и на услуги	9 196	6 363	1 442	1 391	100.0	69.2
Јавна потрошувачка	84 188	51 645	15 105	17 438	100.0	61.4
Број на вработени	105 309	80 555	4 253	20 501	100.0	76.5

T-09.02.7: General Government Consumption by subsectors

in million denars, in %

во секторот Држава		Структура на потсекторите во вкупната јавна потрошувачка на секторот Држава				
in the Government sector		Structure of subsectors in total General Government Consumption				
C.1313 Локална влада	C.1314 Социјални фондови	вкупно сектор Држава	C.1311 Централна влада	C.1313 Локална влада	C.1314 Социјални фондови	
S.1313 Local Government	S.1314 Social Security Funds	Total Government Sector	S.1311 Central Government	S.1313 Local Government	S.1314 Social Security Funds	
2010						
17.7	23.6	35.3	20.7	6.3	8.3	Expenditures on goods and services
22.0	15.2	64.2	40.3	14.2	9.8	Compensation of employees
3.8	23.0	13.7	10.1	0.5	3.2	Consumption of fixed capital
6.2	19.4	13.2	9.8	0.8	2.6	Market output*
20.1	18.7	100.0	61.2	20.1	18.7	General government consumption
4.9	19.6	100.0	75.5	4.9	19.6	Number of employees
2011						
15.0	26.6	34.3	20.0	5.2	9.1	Expenditures on goods and services
22.2	15.2	62.4	39.1	13.8	9.5	Compensation of employees
4.8	26.4	14.3	9.9	0.7	3.8	Consumption of fixed capital
15.7	15.1	10.9	7.6	1.7	1.7	Market output
17.9	20.7	100.0	61.4	17.9	20.7	General government consumption
4.0	19.5	100.0	76.5	4.0	19.5	Number of employees

09.02. Бруто-домашен производ (расходен метод)

09.02. Gross Domestic Product (expenditure method)

T-09.02.8: Бруто-домашен производ според расходниот метод, волуменски индекси

T-09.02.8: Gross Domestic Product by expenditure approach, volume indices

претходна година=100

Previous year=100

	2010	2011	
Бруто-домашен производ	102.9	102.8	Gross domestic product
Домашна потрошувачка	99.5	103.9	Domestic demand
Финална потрошувачка	101.3*	102.4	Final consumption
Финална потрошувачка на домаќинствата, вклучувајќи ги и НПИСД	102.1*	102.9	Household final consumption, including NPISHs
Финална јавна потрошувачка	98.0	100.6	General government final consumption
Бруто-инвестиции	93.3*	109.6	Gross capital formation
Инвестиции во основни средства	97.3	103.2	Gross fixed capital formation
Промена на залихи ¹⁾	80.8*	130.5	Changes in inventories ¹⁾
Извоз на стоки и на услуги	123.6	110.5	Exports of goods and services
Увоз на стоки и на услуги	109.5	110.4	Imports of goods and services

T-09.02.9: Бруто-домашен производ според расходниот метод, имплицитни дефлатори

T-09.02.9: Gross Domestic Product by expenditure approach, implicit deflators

	2010	2011	
Бруто-домашен производ	102.7	103.1	Gross domestic product
Домашна потрошувачка	103.4	102.7	Domestic demand
Финална потрошувачка	102.3	103.0	Final consumption
Финална потрошувачка на домаќинствата, вклучувајќи ги и НПИСД	101.0	103.5	Household final consumption, including NPISHs
Финална јавна потрошувачка	107.8	100.8	General government final consumption
Бруто-инвестиции	107.8*	101.7	Gross capital formation
Инвестиции во основни средства	104.2	110.6	Gross fixed capital formation
Промена на залихи ¹⁾	121.5*	78.5	Changes in inventories ¹⁾
Извоз на стоки и на услуги	101.7	112.9	Exports of goods and services
Увоз на стоки и на услуги	103.2	109.5	Imports of goods and services

T-09.02.10: Бруто-домашен производ според расходниот метод, по цени од претходната година

T-09.02.10: Gross Domestic Product by expenditure approach, at previous year's prices

во милиони денари

in million denars

	2010	2011	
Бруто-домашен производ	422 624	446 139	Gross domestic product
Домашна потрошувачка	498 245	535 508	Domestic demand
Финална потрошувачка	397 829*	416 925	Final consumption
Финална потрошувачка на домаќинствата, вклучувајќи ги и НПИСД	320 867*	333 435	Household final consumption, including NPISHs
Финална јавна потрошувачка	76 962	83 490	General government final consumption
Бруто-инвестиции	100 416*	118 583	Gross capital formation
Инвестиции во основни средства	79 640	85 640	Gross fixed capital formation
Промена на залихи ¹⁾	20 776*	32 944	Changes in inventories ¹⁾
Извоз на стоки и на услуги	198 873	223 491	Exports of goods and services
Увоз на стоки и на услуги	274 494	312 860	Imports of goods and services

¹⁾Вклучува и разлика поради балансирање

¹⁾Includes discrepancies due to balancing

Методолошки објаснувања**Извори и методи за прибирање на податоците**

Податоците за инвестициите во основни средства се резултат на годишното истражување за инвестициите во основни средства (ИНВ.01) на деловните субјекти од приватниот, заедничкиот, мешовитиот и државниот сектор. Статистичкото истражување за инвестициите во основни средства (ИНВ.01) Државниот завод за статистика го спроведува од 1966 година.

Во 1996 година се направени значајни промени во извештајот ИНВ.01 со цел да се изврши прилагодување на пресметката на бруто-инвестициите во основни средства во согласност со методологијата на Системот на национални сметки.

Дополнителен метод користен при пресметката на инвестициите во основни средства е методот на стоковни текови. Методот на стоковни текови ги користи податоците од надворешната трговија - увозот и извозот на машини и опрема, како и податоците од домашното производство. При пресметката на инвестициите во машини и опрема по пазарни цени, за секој производ е пресметана царина (во согласност со царинските стапки) и неповратен ДДВ, додека трговската маржа се пресметува врз база на процена.

Пресметката на инвестициите на субјектите кои немаат статус на правно лице се базира на процени добиени врз основа на податоците од други статистички истражувања и оценки на стручни лица.

Вредноста на инвестициите во основни средства, пресметани според горенаведените извори, претставува ставка за пресметка на бруто-домашниот производ според расходниот метод.

Опфат

Истражувањето (ИНВ.01) ги опфаќа инвестициите во основни средства на деловните субјекти од сите облици на сопственост и организирање што се регистрирани заклучно со 31.12. Покрај тоа, опфатени се и инвестициите на субјектите кои немаат статус на правно лице.

Класификација на податоците

Класификацијата на податоците по дејности е според намената и локацијата на инвестициите, односно според т.н. принцип на чиста дејност.

За расчленување на инвестициите по намена се користи Националната класификација на дејностите НКД Рев.2 и Класификацијата на производите по дејности КПД.

Дефиниции

Исплати за набавки на основни средства - тоа се паричните вложувања во основни фондови во текот на годината, без оглед на тоа дали и кога е извршена нивната изградба, изработка или набавка.

Набавките на основни средства ги опфаќаат: вредноста на исплатите за извршените работи и набавки во текот на извештајната година, вредноста на извршените, а неплатени работи и набавки во текот на извештајната година, вклучувајќи ја и вредноста на набавените основни средства преку финансиски лизинг, вредноста на основните средства произведени и задржани од производителот за сопствена употреба, вредноста на основните средства набавени преку трампа (компензација) и вредноста на основните средства примени како капитални трансфери во натура.

Набавките на новите основни средства ги опфаќаат и реновирањата, реконструирањата или проширувањата кои значително го зголемуваат продуктивниот капацитет или го продолжуваат векот на користење на постоечкото средство. Овие подобрувања се третираат како дел од набавките на нови основни средства, иако тие функционираат како дел од постоечките средства.

Вредноста на отуѓувањата (продажбите) ја опфаќа вредноста на продадените постоечки основни средства, вредноста на постоечките основни средства дадени при трампа (компензација) и вредноста на постоечките основни средства дадени како капитални трансфери во натура.

Инвестициите во основни средства во текот на извештајната година ја претставуваат вкупната вредност на набавките на основни средства намалена за отуѓувањата (продажбите) на основни средства во текот на пресметковниот период и зголемена за одредени додатоци на вредноста на непроизводните средства.

Материјалните основни средства опфаќаат изградба на станови, други згради и структури, машини и опрема и култивирани (одгледувани) средства.

Нематеријалните основни средства опфаќаат рудни истражувања, компјутерски софтвер, создавање на литературни и уметнички дела и други нематеријални основни средства.

Поголемите подобрувања (унапредувања) на материјалните непроизведени средства ги опфаќаат подобрувањата на квантитетот, квалитетот или продуктивноста на земјата или го спречуваат нејзиното влошување. Овде влегуваат следниве видови на активности: заштита на земјата од поплави и ерозија од реките преку изградба на насипи, сидови или брани, чистење на шумите, карпите итн. за да се овозможи користење на земјата за производство за првпат, сушење на мочуриштата или наводнување со изградба на насипи, јазови или канали за наводнување.

Трошоците поврзани со трансфер на сопственоста на непроизведените средства ги опфаќаат сите трошоци поврзани со купување и продавање на земјата, без да се вклучи вредноста на самата продажба, односно купувањето на земјата.

Notes on methodology

Sources and methods of data gathering

Data on gross fixed capital formation are the result of the Annual report on gross fixed capital formation (INV.01) of private, cooperative, mixed and public enterprises and organizations. The State Statistical Office has conducted the survey on gross fixed capital formation (INV.01) since 1966.

In 1996, considerable changes were made in the INV.01 report to adjust the calculations of fixed capital formation according to the System of National Accounts methodology.

An additional method that is used in the calculation of gross fixed capital formation is the commodity flow method. The commodity flow method uses data from foreign trade - import and export of machinery and equipment and also data from domestic production. For the calculation of investment in machinery and equipment at market prices, customs duty is calculated for each product (in accordance with customs tariffs) as well as non-deductible VAT, while the calculation of the trade margin is based on estimation.

The calculation of the data on gross fixed capital formation by entities which do not have the status of a legal person is based on the estimations obtained by statistical surveys and experts' estimates.

The value of gross fixed capital formation, calculated according to the sources mentioned above, is an item for calculation of GDP according to the expenditure approach.

Scope

The report (INV.01) covers data on gross fixed capital formation by enterprises in all types of ownership and organization that are registered till the end of the year. Besides that, data on gross fixed capital formation by entities without the status of a legal person are also covered

Data classification

Data classification by activities is according to the purpose of investment and location of investment, i.e. kind of activity principle.

For the analysis of investments by purpose of investment, the National Classification of Activities NKD Rev.2 and Classification of Products by Activity CPA are used.

Definitions

Payments for purchases of fixed assets are monetary investments in fixed funds in the reference year, regardless of whether and when their construction, production or purchase is realized.

The purchases of fixed assets cover: the value of payments for realized works and purchases in the reference year, the value of realized but unpaid works and purchases in the reference year, including the value of purchased fixed assets under financial lease, the value of fixed assets produced on own account and retained by their producers for their use, the value of fixed assets acquired through barter (compensation) and the value of fixed assets received as capital transfers in kind.

The purchases of new fixed assets cover renovations, reconstructions and expansions that considerably increase the productive capacity or extend the lifespan of existing assets. These improvements are treated as a part of new fixed assets purchases, even though they function as a part of existing assets.

The value of disposals covers the value of sold existing fixed assets, the value of existing fixed assets given through barter and the value of existing fixed assets given as capital transfers in kind.

Gross fixed capital formation in the reference year represents the total value of producers' acquisitions, less disposals of fixed assets in the accounting period plus certain additions to the value of non-produced assets.

Tangible fixed assets cover construction of dwellings, other buildings and structures, machinery and equipment and cultivated assets.

Intangible fixed assets cover mineral exploration, computer software, entertainment, literary or artistic originals and other intangible fixed assets.

Major improvements to tangible non-produced assets cover improvements of the quantity, quality or productivity of the land or prevent its deterioration. The following kinds of activities are included: land protection from flooding and erosion from rivers with construction of embankments, walls or dams, clearing of forested areas, rocks, etc. in order to enable land to be used for production for the first time, draining of marshes or irrigation by the construction of dikes, ditches and irrigation channels.

The costs associated with the transfers of ownership of non-produced assets cover expenses linked with buying and selling of land, without including the value of selling or buying land.

T-09.03.1: Инвестиции во основни средства според техничката структура¹⁾T-09.03.1: Gross fixed capital formation by technical composition¹⁾

во милиони денари		in million denars			
Година	Вкупно	Градежни работи	Машини и опрема	Друго	
Year	Total	Construction	Machinery and equipment	Other	
1992	2 299	1 484	733	82	
1993	10 994	6 338	4 262	393	
1994	22 461	12 158	9 881	422	
1995	28 027	16 893	10 540	594	
1996	30 654	17 622	12 054	978	
1997	32 232	18 242	13 086	904	
1998	33 982	18 836	14 553	593	
1999	34 710	18 754	15 000	955	
2000	38 332	19 333	18 122	877	
2001	34 716	16 653	15 390	2 673	
2002	40 448	20 802	17 917	1 729	
2003	42 110	23 389	16 536	2 185	
2004	47 286	27 556	17 347	2 383	
2005	48 868	28 637	18 200	2 031	
2006	56 485	33 247	21 476	1 762	
2007	71 557	39 088	28 912	3 557	
2008	86 403	44 104	37 805	4 494	
2009	81 872	43 732	34 391	3 749	
2010	82 968	50 380	28 452	4 136	
2011	94 698	59 017	31 794	3 888	

T-09.03.2: Инвестиции во основни средства¹⁾T-09.03.2: Gross fixed capital formation¹⁾

во милиони денари		in million denars			
Шифра КПД ²⁾	Опис	2010	2011	Code CPA ²⁾	Description
01+02+03	Култивирани средства (основно стадо, пошумување, долгогодишни насади)	668	875	01+02+03	Products of agriculture, forestry, fisheries and aquaculture
-----	Машини и опрема	28 452	31 794	-----	Machinery and equipment
од24до28+31+32	Метални производи и машини	20 246	23 476	from 24 to 28+31+ 32	Metal products and ma- chinery
29+30	Транспортни средства	8 206	8 318	29+30	Transport equipment
-----	Градежни работи	50 380	59 017	-----	Construction
дел од 41и дел од 43	Градежни работи-станбена изградба	15 133	16 783	subset of 41 and of 43	Construction - housing
42 и дел од 41 и од 43	Останати градежни работи	35 247	42 233	42 and subset of 41 and of 43	Construction - other con- struction
Останати оддели	Други производи	3 468	3 013	Remaining divi- sions	Other products
	ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИ СРЕДСТВА	82 968	94 698		GROSS FIXED CAPITAL FORMATION

¹⁾ При публикувањето на инвестициите во основни средства се користени следниве извори на податоци: истражувањето ИНВ.01, пресметката на инвестициите за субјектите кои немаат статус на правно лице и методот на стоковни текови во делот на машини и опрема

¹⁾ For publishing data on Gross Fixed Capital Formation, the following data sources are used: Annual Survey on GFCF (INV.01), the calculation for entities without status of a legal person and the commodity flow method in the part of machinery and equipment

²⁾ Класификација на производите според дејности

²⁾ Classification of Products by Activity

T-09.03.3: Инвестиции во основни средства - машини и опрема¹⁾T-09.03.3: Gross fixed capital formation - machinery and equipment¹⁾

во милиони денари

in million denars

	2009	2010	2011	
Вкупно	34 391	28 452	31 794	Total
Метални конструкции и котлоградба	609	369	263	Metal structures and construction of boilers
Алати и финални производи од метал, канцелариски мебел	32	53	35	Tools and final metal products, metal office furniture
Земјоделска механизација	836	959	797	Agricultural machinery
Машински алатки за обработка на метал	1 168	743	693	Machine tools for metalworking
Опрема за рударство, металургија, градежништво	2 121	1 640	1 301	Equipment for mining, metallurgy, construction
Машини за текстилна, прехранбена, хемиска индустрија, индустрија за гума, пластика и пакување, преработка на дрво, хартија и кожа, опрема за перални и хемиско чистење	2 104	2 057	2 038	Machinery: textile, food, chemicals, bottling, packaging, wrapping, rubber, plastics, wood processing, paper, leather and footwear, laundry and dry cleaning, etc.
Други машини и машинска опрема	7 737	2 895	5 441	Other machinery and mechanical equipment
Канцелариски машини и машини за обработка на податоци	2 770	2 299	1 859	Office and data processing machines
Прецизни инструменти, оптички инструменти и фотографска опрема	2 970	3 360	4 631	Precision and optical instruments, photographic equipment
Електроопрема и осветлување	1 655	1 662	2 300	Electrical equipment including lighting
Опрема за телекомуникации, електронска опрема	5 387	4 208	4 118	Telecommunications equipment, electronic equipment
Патнички автомобили, камиони, фургони, автобуси и други возила	6 158	7 209	8 204	Motor vehicles and engines
Друга транспортна опрема	844	998	114	Other transport equipment

¹⁾ Податоците се подготвени според методот на стоковни текови¹⁾ The data were computed according to the commodity flow method

T-09.03.4: Инвестиции според намената на вложувањата и обликот на сопственост во 2011¹⁾T-09.03.4: Gross fixed capital formation by purpose of investment and type of ownership, 2011¹⁾

во милиони денари

in million denars

НКД сектор	Назив	Облик на сопственост / Type of ownership				НКД Section	Description
		вкупно total	државна state	приватна ²⁾ private ²⁾	друго other		
	Вкупно	94 698	27 282	67 345	71	Total	
A	Земјоделство, шумарство и рибарство	2 022	76	1 919	27	A	Agriculture, forestry and fishing
B	Рударство и вадење на камен	1 124	-	1 124	-	B	Mining and quarrying
B	Преработувачка индустрија	12 548	4	12 504	40	C	Manufacturing
Г	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	6 570	5 070	1 499	-	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Д	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	1 507	1 265	242	-	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Г	Градежништво	29 594	8 352	21 242	-	F	Construction
Е	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	8 720	19	8 699	2	G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Ж	Транспорт и складирање	11 331	2 116	9 213	1	H	Transportation and storage
З	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	858	6	853	-	I	Accommodation and food service activities
С	Информации и комуникации	4 722	109	4 613	-	J	Information and communication
И	Финансиски дејности и дејности на осигурување	1 673	79	1 594	-	K	Financial and insurance activities
Ј	Дејности во врска со недвижен имот	706	105	601	-	L	Real estate activities
К	Стручни, научни и технички дејности	835	22	813	-	M	Professional, scientific and technical activities
Л	Административни и помошни услужни дејности	433	30	403	-	N	Administrative and support service activities
Љ	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	7 252	7 252	-	-	O	Public administration and defence; compulsory social security
М	Образование	769	603	166	-	P	Education
Н	Дејности за здравствена и социјална заштита	2 754	2 090	664	0	Q	Human health and social work activities
Њ	Уметност, забава и рекреација	1 065	69	996	-	R	Arts, entertainment and recreation
О	Други услужни дејности	217	15	202	-	S	Other service activities

¹⁾ При публикувањето на инвестициите во основни средства се користени следниве извори на податоци: истражувањето ИНВ.01, пресметката на инвестициите за субјектите кои немаат статус на правно лице и методот на стоковни текови во делот на машини и опрема.

¹⁾ For publishig data on Gross Fixed Capital Formation, the following data sources are used: Annual Survey on GFCF (INV.01), the calculation for entities without status of a legal person and the commodity flow method in the part of machinery and equipment

²⁾ Во инвестициите во основни средства од приватниот сектор на сопственост се опфатени инвестициите на приватните претпријатија и инвестициите на физичките лица.

²⁾ GFCF of the private sector covers GFCF of private enterprises and the GFCF of the entities without the status of a legal person.

Т-09.03.5: Инвестиции во основни средства според намената на инвестициите и техничката структура во 2011¹⁾²⁾

во милиони денари

НКД сектор	Назив	Вкупно	Материјални основни средства				
			сé	изградба на станови	други згради и структури	машини и опрема	култи- вирани средства
		Total	all	construc- tion of dwellings	other buildings and structures	machinery and equipment	cultivated assets
Вкупно		94 698	91 686	16 783	42 233	31 794	875
А	Земјоделство, шумарство и рибарство	2 022	2 021	5	383	933	701
Б	Рударство и вадење на камен	1 124	989	-	328	661	-
В	Преработувачка индустрија	12 548	12 424	7	5 422	6 855	139
Г	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	6 570	6 133	-	1 649	4 479	5
Д	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	1 507	1 493	-	1 051	442	-
Ѓ	Градежништво	29 594	29 446	16 704	11 462	1 280	-
Е	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	8 720	8 579	41	6 013	2 512	12
Ж	Транспорт и складирање	11 331	11 307	-	7 716	3 590	-
З	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	858	847	18	558	272	0
С	Информации и комуникации	4 722	3 342	-	781	2 561	-
И	Финансиски дејности и дејности на осигурување	1 673	1 374	-	573	800	-
Ј	Дејности во врска со недвижен имот	706	706	-	673	32	-
К	Стручни, научни и технички дејности	835	804	8	422	374	-
Л	Административни и помошни услужни дејности	433	415	-	166	249	-
Љ	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	7 252	7 068	-	3 996	3 053	19
М	Образование	769	739	-	425	314	0
Н	Дејности за здравствена и социјална заштита	2 754	2 732	-	436	2 296	-
Њ	Уметност, забава и рекреација	1 065	1 054	-	157	898	0
О	Други услужни дејности	217	214	-	22	193	-

¹⁾ При публикувањето на инвестициите во основни средства се користени следниве извори на податоци: истражувањето ИНВ.01, пресметката на инвестициите за субјектите кои немаат статус на правно лице и методот на стоковни текови во делот на машини и опрема

²⁾ Во инвестициите во основни средства од приватниот сектор на сопственост се опфатени инвестициите на приватните претпријатија и инвестициите на физичките лица

T-09.03.5: Gross fixed capital formation by purpose of investment and technical composition in 2011^{1) 2)}

In million denars

Нематеријални основни средства			Поголеми унапредувања на земјиштето		Трошоци за трансфер на сопственоста на земјиштето		NKD Section	Description
Intangible fixed assets			other intangible fixed assets		Costs associated with the transfers of ownership of non-produced assets			
сé	рудни истражувања	компјутерски софтвер	забавни, литературни и уметнички оригинали	други нематеријални основни средства	Major improvements to land			
all	mineral exploration	computer software	entertainment, literary or artistic originals	other intangible fixed assets	Major improvements to land			
2 835	302	2 186	36	311	125	52	Total	
0	-	0	-	-	0	0	A	Agriculture, forestry and fishing
135	127	1	-	7	-	0	B	Mining and quarrying
111	28	74	0	8	3	10	C	Manufacturing
436	146	177	-	114	-	-	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
14	-	11	1	3	-	0	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
45	-	43	-	2	100	3	F	Construction
105	-	79	0	26	12	25	G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
17	-	8	-	9	2	5	H	Transportation and storage
9	-	8	-	1	2	1	I	Accommodation and food service activities
1 380	-	1 339	-	41	-	-	J	Information and communication
300	-	266	0	34	-	-	K	Financial and insurance activities
0	-	-	-	0	-	-	L	Real estate activities
31	-	31	-	-	-	-	M	Professional, scientific and technical activities
18	-	18	-	-	-	-	N	Administrative and support service activities
170	-	80	30	59	7	8	O	Public administration and defence; compulsory social security
31	-	27	0	3	-	-	P	Education
22	-	22	-	0	-	-	Q	Human health and social work activities
10	-	0	4	6	-	-	R	Arts, entertainment and recreation
2	-	2	-	-	-	-	S	Other service activities

¹⁾ For publishing data on Gross Fixed Capital Formation, the following data sources are used: Annual survey on GFCF (INV.01), the calculation for entities without status of legal person and the commodity flow method in the part of machinery and equipment

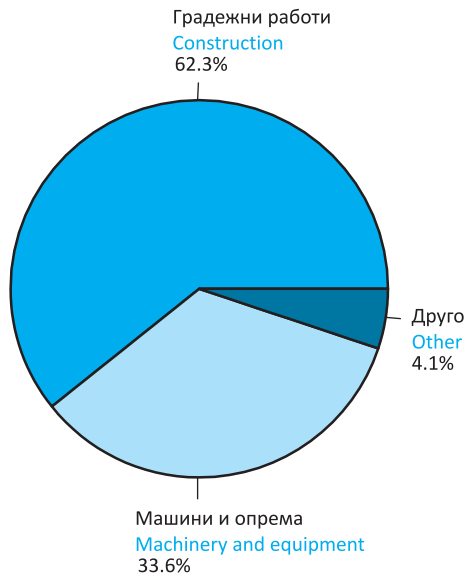
²⁾ GFCF of the private sector covers GFCF of private enterprises and the GFCF of the entities without status of legal person

Г-09.03.1: Инвестиции во основни средства за 2011

G-09.03.1: Gross fixed capital formation for 2011

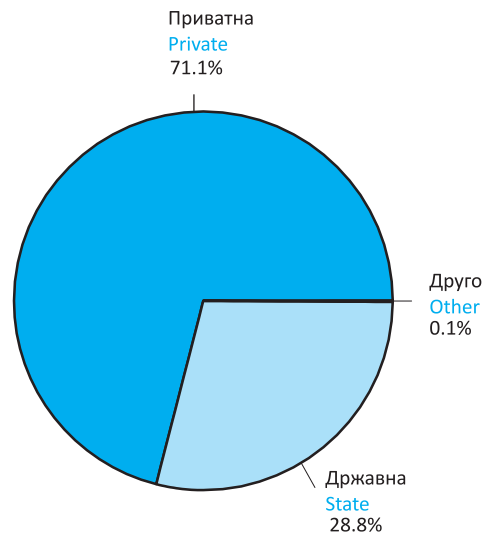
Според техничката структура

By technical structure

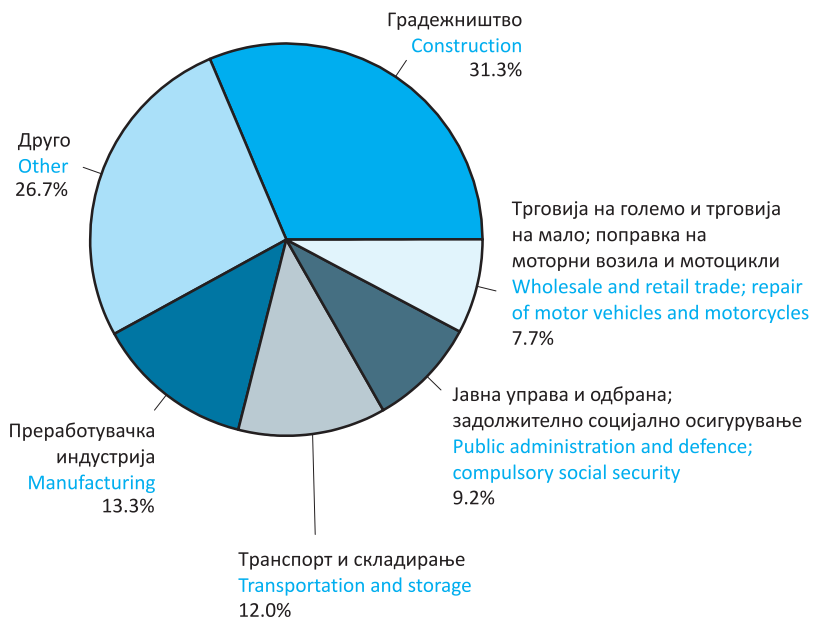
Според обликот на сопственост

By type of ownership

Според намената на вложувањата

By Purpose of Investment

T-09.04.1: Биланс на Народната банка на Република Македонија^{1,2,3,4)}T-09.04.1: Report form for the Central Bank^{1,2,3,4)}

во милиони денари, состојба на крајот од периодот

in millions of denars, end of period

	Декември / December			
	2010	2011	2012	
A. Средства	114 473	164 498	169 084	A. Assets
1. Девизни средства	105 495	141 624	143 323	1. Foreign assets
1.1. Девизни резерви	105 451	127 247	134 891	1.1. Official Reserves Assets
1.2. Останати девизни средства	45	14 377	8 432	1.2 Other Foreign Assets
2. Побарувања од државата	5 493	20 098	19 727	2. Claims on Central Government
2.1. Во денари	5 479	5 647	5 546	2.1. In national currency
2.2. Во странска валута	13	14 451	14 181	2.2. In foreign currency
3. Други средства	3 485	2 776	6 034	3. Other assets
Б. Вкупни обврски	114 473	164 498	169 084	B. Total liabilities
1. Монетарна база	53 917	58 879	61 310	1. Reserve money
1.1. Готови пари во оптек	20 173	22 767	23 979	1.1. Currency in circulation
1.2. Останати депозитни институции	28 830	30 877	33 115	1.2. Other Depository Corporations
1.2.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	15 659	16 746	18 924	1.2.1. Transferable Deposits Excluded, NC
1.2.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во денари	0	0	1 158	1.2.2. Other Deposits Excluded from Broad money, NC
1.2.3. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	13 170	14 131	13 033	1.2.3. Other Deposits Excluded from Broad money, FC
1.3. Локална самоуправа	2 505	2 340	2 299	1.3. State and Local Government
1.3.1. Трансферабилни депозити - локална самоуправа, во денари	2 505	2 340	2 299	1.3.1. Transferable Deposits - State and Local Government NC
1.4. Останати финансиски институции	2 409	2 895	1 917	1.4. Other Financial Corporations
2. Готови пари кај останати депозитни институции	3 215	3 460	3 862	2. Currency held by Other Depository Corporations
3. Останати депозитни институции - останати обврски	26 867	32 230	27 636	3. Other Depository Corporations - Other Liabilities
3.1. Трансферабилни депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	0	0	0	3.1. Transferable Deposits Excluded from Broad money, FC
3.2. Останати депозити, исклучени од монетарните агрегати, во странска валута	923	0	1 661	3.2. Other Deposits Excluded from Broad money, FC
3.3. Хартии од вредност, исклучени од монетарните агрегати, во денари	25 944	32 230	25 976	3.3. Securities Excluded from Broad money, NC
4. Ограничени депозити	0	0	0	4. Restricted Deposits
5. Девизни обврски	4 886	19 121	14 411	5. Foreign liabilities
6. Депозити на државата	9 009	33 541	44 616	6. Central Government Deposits
6.1. Во денари	5 941	7 028	19 488	6.1. In national currency
6.2. Во странска валута	3 068	26 512	25 128	6.2. In foreign currency
7. Останати обврски	19 794	20 728	21 111	7. Other liabilities

Извор: Народна банка на Република Македонија

Source: National Bank of the Republic of Macedonia

¹⁾ Ревидирани податоци: Почнувајќи со тримесечниот извештај за 1 тр. 2009, податоците се ревидирани во согласност со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003.²⁾ Revised data: Starting with the Quarterly Report for Q1.2009 the data are revised in accordance with the new introduced methodology for the period from January 2003³⁾ Почнувајќи од август 2008 година, депозитните банки и штедилниците издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, во согласност со Одлуката за задолжителен депозит кај НБРМ, бр. 02-15/VI-1/2008 од 12.06.2008 година.⁴⁾ Starting from August 2008, Deposit Money Banks and Savings Banks are obliged to allocate a compulsory deposit at NBRM, according to the Decision on Compulsory Deposit at NBRM, No. 02-15/VI-1/2008 from 12.06.2008.⁵⁾ Почнувајќи од јануари 2009 година, податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки.⁶⁾ Starting from January 2009 the data are compiled based on the new Banks' Chart of Accounts⁷⁾ Во согласност со препораките на ММФ, променет е третманот на СПВ-алокацијата, така што место да биде дел од капиталните сметки, претставува девизна обврска на НБРМ. Извршена е ревизија на целата временска серија.⁸⁾ In accordance with the IMF guidelines, SDR allocation is treated as foreign liabilities and no longer as "shares and other equity". The entire historical series is revised.

T-09.04.2: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници^{1,2)}T-09.04.2: Report form for other depository corporations (Banks and Savings Banks)^{1,2)}

во милиони денари, состојба на крајот од периодот

in millions of denars, end of period

	Декември / December			
	2010	2011	2012	
A. Средства	349 758	383 002	424 660	A. ASSETS
1. Валуты и депозиты	68 466	71 531	72 605	1. Currency and Deposits
1.1. Валуты	6 204	7 601	6 749	1.1. Currency
1.1.1. Во денари	3 215	3 460	3 862	1.1.1. Holdings of National Currency
1.1.2. Во девизы	2 989	4 141	2 888	1.1.2. Holdings of Foreign Currency
1.2. Депозиты	62 262	63 931	65 855	1.2. Deposits
1.2.1. Во денари	15 978	16 784	19 936	1.2.1. In National Currency
-НБРМ/ Задолжителна резерва и клиринг, задолжителен депозит	15 391	16 648	19 813	- Central Bank/Required Reserves and Clearing Balances, Compulsory deposit
-Останати депозитни институции	587	137	123	- Other Depository Corporations
1.2.2. Во странска валута	46 285	47 146	45 920	1.2.2. In Foreign Currency
- Останати депозитни институции	1 789	744	825	- Other Depository Corporations
- НБРМ	13 170	14 130	14 693	- Central Bank
- Нерезиденты	31 325	32 272	30 402	- Nonresidents
2. Хартии од вредност различни од акции	44 492	48 837	56 028	2. Securities Other than Shares
2.1. Во денари	44 114	48 343	55 704	2.1. In National Currency
2.1.1. НБРМ	25 943	32 229	25 978	2.1.1. Central Bank
2.1.2. Останати депозитни институции	617	0	0	2.1.2. Other Depository Corporations
2.1.3. Останати финансиски институции	0	4	0	2.1.3. Other Financial Corporations
2.1.4. Држава	17 554	16 110	29 726	2.1.4. Central Government
2.1.5. Останати нефинансиски институции	0	0	0	2.1.5. Other Nonfinancial Corporations
2.1.6. Нерезиденты	0	0	0	2.1.6. Nonresidents
2.2. Во странска валута	377	494	325	2.2. In Foreign Currency
2.2.1. Држава	377	494	325	2.2.1. Central Government
2.2.2. Нерезиденты	0	0	0	2.2.2. Nonresidents
3. Кредиты	198 375	218 061	233 224	3. Loans
3.1. Во денари	144 692	152 291	167 145	3.1. In National Currency
3.1.1. НБРМ	16	17	9	3.1.1. Central Bank
3.1.2. Останати депозитни институции	2 061	2 315	1 430	3.1.2. Other Depository Corporations
3.1.3. Останати финансиски институции	40	42	178	3.1.3. Other Financial Corporations
3.1.4. Држава	99	118	1 595	3.1.4. Central Government
3.1.5. Локална самоуправа	15	243	385	3.1.5. State and Local Government
3.1.6. Јавни нефинансиски институции	10	41	184	3.1.6. Public Nonfinancial Corporations
3.1.7. Останати нефинансиски институции	71 848	74 291	82 705	3.1.7. Other Nonfinancial Corporations
3.1.8. Други резиденты	70 544	75 171	80 543	3.1.8. Other Resident Sectors
3.1.9. Нерезиденты	58	53	116	3.1.9. Nonresidents

T-09.04.2: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници^{1,2)}T-09.04.2: Report form for other depository corporations (Banks and Savings Banks)^{1,2)}

во милиони денари, состојба на крајот од периодот

in millions of denars, end of period

	Декември / December			
	2010	2011	2012	
3.2. Во странска валута	53 683	65 769	66 079	3.2. In Foreign Currency
3.2.1. Останати депозитни институции	4 593	7 936	9 901	3.2.1. Other Depository Corporations
3.2.2. Останати финансиски институции	23	17	14	3.2.2. Other Financial Corporations
3.2.3. Држава	10	3	0	3.2.3. Central Government
3.2.4. Локална самоуправа		10	28	3.2.4. Local Government
3.2.5. Јавни нефинансиски институции	407	280	208	3.2.5. Public Nonfinancial Corporations
3.2.6. Останати нефинансиски институции	42 844	50 450	47 600	3.2.6. Other Nonfinancial Corporations
3.2.7. Други резиденти	5 085	6 556	6 517	3.2.7. Other Resident Sectors
3.2.8. Нерезиденти	721	517	1 811	3.2.8. Nonresidents
4. Акции и други сопственички хартии од вредност	1 430	1 533	1 701	4. Shares and Other Equity
4.1. Во денари	1 238	1 312	1 433	4.1. In National Currency
4.2. Во странска валута	192	221	268	4.2. In Foreign Currency
5. Финансиски деривативи	3	3	0	5. Financial Derivatives
6. Останати побарувања	23 080	27 593	43 753	6. Other claims
6.1. Во денари	22 101	25 707	42 570	6.1. In National Currency
6.2. Во странска валута	979	1 886	1 183	6.2. In Foreign Currency
7. Нефинансиски средства	13 913	15 444	17 349	7. Nonfinancial Assets
Б. Обврски	349 758	383 002	424 660	B. Liabilities
1. Депозити вклучени во монетарни агрегати	213 202	232 836	244 250	1. Deposit included in Broad money
1.1. Во денари	104 409	119 357	133 135	1.1. In National Currency
1.1.1. Останати финансиски институции	7 821	7 407	7 392	1.1.1. Other Financial Corporations
1.1.2. Локална самоуправа	18	20	16	1.1.2. State and Local Government
1.1.3. Јавни нефинансиски институции	2 927	2 132	2 327	1.1.3. Public Nonfinancial Corporations
1.1.4. Останати нефинансиски институции	31 646	35 243	35 675	1.1.4. Other Nonfinancial Corporations
1.1.5. Други резиденти	61 997	74 555	87 725	1.1.5. Other Resident Sectors
1.2. Во странска валута	108 793	113 479	111 115	1.2. In Foreign Currency
1.2.1. Останати финансиски институции	1 037	1 135	913	1.2.1. Other Financial Corporations
1.2.2. Локална самоуправа	9	0	0	1.2.2. State and Local Government
1.2.3. Јавни нефинансиски институции	311	409	407	1.2.3. Public Nonfinancial Corporations
1.2.4. Останати нефинансиски институции	20 648	20 249	18 694	1.2.4. Other Nonfinancial Corporations
1.2.5. Други резиденти	86 788	91 686	91 101	1.2.5. Other Resident Sectors
2. Депозити исклучени од монетарните агрегати	21 811	18 961	22 676	2. Deposit excluded from Broad money
2.1. Во денари	5 754	6 068	6 167	2.1. In National Currency
2.1.1. НБРМ	1	1	1	2.1.1. Central Bank NC
2.1.2. Останати депозитни институции	679	393	238	2.1.2. Other Depository Corporations
2.1.3. Останати финансиски институции	16	21	19	2.1.3. Other Financial Corporations

T-09.04.2: Биланс на останатите депозитни институции - банки и штедилници^{1,2)}T-09.04.2: Report form for other depository corporations (Banks and Savings Banks)^{1,2)}

во милиони денари, состојба на крајот од периодот

in millions of denars, end of period

	Декември / December			
	2010	2011	2012	
2.1.4. Држава	1 157	1 238	935	2.1.4. Central Government
2.1.5. Локална самоуправа	7	3	2	2.1.5. Local Government
2.1.6. Јавни нефинансиски институции	21	23	3	2.1.6. Public Nonfinancial Corporations
2.1.7. Останати нефинансиски институции	984	1 402	1 361	2.1.7. Other Nonfinancial Corporations
2.1.8. Други резиденти	1 362	1 802	2 279	2.1.8. Other Resident Sectors
2.1.9. Нерезиденти	1 528	1 185	1 330	2.1.9. Nonresidents
2.1. Во странска валута	16 057	12 894	16 509	2.2. In Foreign Currency
2.2.1. Останати депозитни институции	870	747	653	2.2.1. Other Depository Corporations
2.2.2. Останати финансиски институции	15	22	17	2.2.2. Other Financial Corporations
2.2.3. Држава	164	84	47	2.2.3. Central Government
2.2.4. Останати нефинансиски институции	1 434	1 512	1 112	2.2.4. Other Nonfinancial Corporations
2.2.5. Јавни нефинансиски институции		14	14	2.2.5. Public Nonfinancial Corporations
2.2.6. Други резиденти	2 639	3 026	3 358	2.2.6. Other Resident Sectors
2.2.7. Нерезиденти	10 936	7 488	11 308	2.2.7. Nonresidents
3. Хартии од вредност различни од акции	617	0	0	3. Securities Other than Shares
4. Кредити	33 749	39 602	42 964	4. Loans
4.1. Во денари	4 807	4 913	7 111	4.1. In National Currency
4.2. Во странска валута	28 942	34 689	35 854	4.2. In Foreign Currency
5. Финансиски деривативи	1	0	3	5. Financial Derivatives
6. Останати обврски	23 924	27 464	43 944	6. Other liabilities
6.1. Во денари	22 572	25 669	42 631	6.1. In National Currency
6.2. Во странска валута	1 353	1 795	1 313	6.2. In Foreign Currency
7. Акции и други сопственички хартии од вредност	56 454	64 140	70 824	7. Shares and Other Equity

Извор: Народна банка на Република Македонија

Source: National Bank of the Republic of Macedonia

¹⁾ Ревидирани податоци: Почнувајќи со тримесечниот извештај за 1 тр. 2009, податоците се ревидирани во согласност со новата усвоена методологија за периодот од јануари 2003.¹⁾ Revised data: Starting with the Quarterly Report for Q1.2009 the data are revised in accordance with the new introduced methodology for the period from January 2003²⁾ Почнувајќи од јануари 2009 година, податоците се компилирани врз основа на новиот Сметковен план за банки.²⁾ Starting from January 2009 the data are compiled based on the new Banks' Chart of Accounts

T-09.04.3: Платен биланс на Република Македонија¹⁾T-09.04.3: Republic of Macedonia: balance of payments¹⁾

во милиони САД долари

In USD Million

	2010	2011	2012	
I. Тековна сметка	-197.79	-310.58	-385.23	I. Current Account
СТОКИ, нето	-1918.92	-2330.54	-2298.05	GOODS, net
Извоз, ф.о.б	3345.04	4428.85	3974.71	Exports, f.o.b.
Увоз, ф.о.б ²⁾	-5263.96	-6759.39	-6272.76	Imports, f.o.b. ²⁾
УСЛУГИ, нето	47.44	137.30	26.07	SERVICES, net
Извоз	900.41	1122.31	1062.36	Credit
Увоз	-852.97	-985.02	-1036.30	Debit
ДОХОД, нето	-131.36	-173.36	-192.65	INCOME, net
Прилив	194.22	240.46	211.14	Credit
Одлив	-325.59	-413.82	-403.78	Debit
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	1805.06	2056.02	2079.40	CURRENT TRANSFERS, net
Прилив	1867.07	2120.05	2150.33	Credit
Одлив	-62.02	-64.03	-70.93	Debit
II. Капитална и финансиска сметка	198.15	316.30	334.09	II. Capital and Financial Account
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	16.48	29.31	19.98	CAPITAL ACCOUNT, net
Прилив	33.96	50.39	38.44	Credit
Одлив	-17.48	-21.08	-18.46	Debit
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	181.67	286.99	314.11	FINANCIAL ACCOUNT, net
Директни инвестиции, нето	209.06	463.36	140.07	Direct investment, net
Директни инвестиции во странство	-1.90	0.10	7.85	Abroad
Директни инвестиции во земјата	210.96	463.27	132.22	In reporting economy
Портфолио-инвестиции, нето	-74.54	-58.15	97.08	Portfolio investment, net
Средства	-29.01	-10.69	-9.41	Assets
Обврски	-45.53	-47.46	106.49	Liabilities
Останати инвестиции, нето	124.20	325.85	261.63	Other investment, net
Средства	-205.96	-575.55	-109.14	Assets
Трговски кредити	0.00	0.00	0.00	Trade credits
Заеми	9.33	-332.60	112.59	Loans
Валути и депозити	-215.56	-242.86	-221.91	Currency and deposits
Монетарна власт	0.84	0.14	0.00	Monetary authorities
Држава	0.00	0.00	0.00	General government
Банки	-99.38	-55.96	70.11	Banks
Останати сектори	-117.02	-187.05	-292.02	Other sectors
Останати средства	0.27	-0.08	0.18	Other assets
Обврски	330.17	901.40	370.77	Liabilities
Трговски кредити	101.73	-22.02	254.27	Trade credits
Заеми	155.58	937.30	-11.68	Loans
Валути и депозити	-6.27	-84.15	86.42	Currency and deposits
Монетарна власт	0.00	0.00	0.00	Monetary authorities
Држава	0.00	0.00	0.00	General government
Банки	-6.27	-84.15	86.42	Banks
Останати сектори	0.00	0.00	0.00	Other sectors
Останати обврски	79.13	70.27	41.75	Other liabilities
Бруто-официјални резерви	-77.05	-444.07	-184.67	Gross official reserves
(- = зголемување) ³⁾				(- = increase) ³⁾
III. Грешки и пропусти	-0.37	-5.72	51.14	III. Errors and Omissions

¹⁾ Претходни податоци (за ревизија види www.nbrm.mk)¹⁾ Preliminary data (revision shown on web site: www.NBRM.mk)²⁾ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет во согласност со V издание на Прирачникот за платен биланс на ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф. за 2008, 2009, 2010, 2011 и 2012- 3,86%. За 2008 година е направено и временско прилагодување на увозот на електрична енергија.²⁾ Imports data are on fob basis in accordance with IMF V Balance of Payments Manual. Calculation of cif / fob factor as % of imports cif for 2008, 2009, 2010, 2011 and 2012 is 3,86%. Imports for 2008 have been additionally adjusted with time adjustments for imports of electricity.³⁾ За периодот 2006-2011 година без ценовни промени и курсни разлики. За периодот до 2005 година без монетарно злато и курсни разлики.³⁾ For the period 2006-2011 excluding price changes and exchange rate differences. Excluding monetary gold and exchange rate differences up to 2005.

Извор: Народна банка на Република Македонија

Source: National Bank of the Republic of Macedonia

T-09.04.4: Платен биланс на Република Македонија - стоки

T-09.04.4: Republic of Macedonia: balance of payments - goods

во милиони САД долари

in USD Million

	2010	2011	2012	
СТОКИ	- 1 918.92	- 2 330.54	- 2 298.05	GOODS
Извоз	3 345.04	4 428.85	3 974.71	Credit
Увоз	- 5 263.96	- 6 759.39	- 6 272.76	Debit
1. Генерално стоки	- 2 078.65	- 2 775.34	- 2 678.93	1. General merchandise
Извоз, ф.о.б.	2 570.31	3 223.10	2 898.64	Exports, f.o.b.
Извоз на стоки во трговската статистика	3 351.43	4 455.38	4 001.87	Export of goods in trade statistics
Прилагодувања	- 781.12	- 1 232.27	- 1 103.22	Adjustments
за опфат	- 6.83	- 6.84	- 9.34	For coverage
за класификација	- 773.60	- 1 204.08	- 1 075.41	For classification
вредносно	- 0.69	- 21.35	- 18.47	For valuation
временско	0.00	0.00	0.00	For timing
Увоз, ф.о.б.	- 4 648.96	- 5 998.44	- 5 577.57	Imports, f.o.b.
Увоз на стоки во трговската статистика	- 5 474.49	- 7 007.26	- 6 510.92	Import of goods in trade statistics
Прилагодувања	825.54	1 008.81	933.35	Adjustments
за опфат	6.65	6.67	9.34	For coverage
за класификација	824.87	1 030.09	944.51	For classification
вредносно	- 5.98	- 27.95	- 20.50	For valuation
временско	0.00	0.00	0.00	For timing
2. Стоки за доработка	156.92	437.60	373.21	2. Goods for processing
Извоз	770.45	1 197.27	1 066.46	Credit
Увоз	- 613.53	- 759.67	- 693.25	Debit
Доработки во странство	1.22	3.95	0.39	Processing abroad
Извоз	2.55	5.33	2.92	Credit
Увоз	- 1.33	- 1.38	- 2.53	Debit
Доработки во земјата составувач	155.71	433.64	372.82	Processing in the compiling economy
Извоз	767.90	1 191.94	1 063.54	Credit
Увоз	- 612.20	- 758.29	- 690.72	Debit
3. Поправки на стоки	- 0.27	0.41	- 1.28	3. Repairs on goods
Извоз	1.13	1.67	0.65	Credit
Увоз	- 1.40	- 1.27	- 1.93	Debit
4. Стоки набавени во пристанишни места од превозници	3.15	6.81	8.95	4. Goods procured in ports by carriers
Извоз	3.15	6.81	8.95	Credit
Увоз	0.00	0.00	0.00	Debit
5. Немонетарно злато	- 0.07	- 0.01	- 0.01	5. Nonmonetary gold
Извоз	0.00	0.00	0.00	Credit
Увоз	- 0.07	- 0.01	- 0.01	Debit

Извор: Народна банка на Република Македонија

Source: National Bank of the Republic of Macedonia

T-09.04.5: Платен биланс на Република Македонија – услуги

T-09.04.5: Republic of Macedonia: balance of payments - services

во милиони САД долари

in USD Million

	2010	2011	2012	
Услуги, нето	47.44	137.30	26.07	Services, net
- Извоз	900.41	1122.31	1062.36	- Credit
- Увоз	-852.97	-985.02	-1036.30	- Debit
1. Транспорт	-27.72	-4.94	-39.26	1. Transportation
- Извоз	288.70	381.02	341.42	- Credit
- Увоз	-316.42	-385.96	-380.67	- Debit
2. Патувања	105.42	127.41	122.32	2. Travel
- Извоз	197.29	239.39	233.12	- Credit
- Увоз	-91.87	-111.98	-110.80	- Debit
3. Други услуги	-30.26	14.82	-56.99	3. Other services
- Извоз	414.42	501.90	487.83	- Credit
- Увоз	-444.68	-487.07	-544.82	- Debit
3.1. Комуникациски услуги	30.44	51.94	41.24	3.1. Communications services
- Извоз	79.39	92.20	75.25	- Credit
- Увоз	-48.95	-40.27	-34.01	- Debit
Поштенски и курирски услуги	-0.23	-0.90	-0.54	Postal and courier services
- Извоз	1.73	2.04	2.18	- Credit
- Увоз	-1.97	-2.94	-2.72	- Debit
Телекомуникациски услуги	30.67	52.84	41.78	Telecommunications services
- Извоз	77.65	90.16	73.07	- Credit
- Увоз	-46.98	-37.33	-31.29	- Debit
3.2. Градежни услуги	8.56	19.28	16.83	3.2. Construction services
- Извоз	18.17	29.54	58.35	- Credit
- Увоз	-9.62	-10.26	-41.52	- Debit
Градежни работи во странство	16.51	17.12	32.57	Construction abroad
- Извоз	16.51	17.12	32.57	- Credit
- Увоз	0.00	0.00	0.00	- Debit
Градежни работи во земјата-составувач	-7.95	2.16	-15.75	Construction in the compiling economy
- Извоз	1.66	12.42	25.77	- Credit
- Увоз	-9.62	-10.26	-41.52	- Debit
3.3. Осигурителни услуги	-20.30	-15.03	-19.12	3.3. Insurance services
- Извоз	6.79	10.68	8.27	- Credit
- Увоз	-27.09	-25.71	-27.38	- Debit
3.4. Финансиски услуги	-17.85	-14.53	-23.91	3.4. Financial services
- Извоз	3.55	3.54	2.58	- Credit
- Увоз	-21.40	-18.07	-26.49	- Debit
3.5. Компјутерски и информациски услуги	-4.76	5.19	19.14	3.5. Computer and information services
- Извоз	49.52	56.32	65.45	- Credit
- Увоз	-54.29	-51.13	-46.31	- Debit
3.6. Патенти и лиценци	-10.83	-14.57	-19.46	3.6. Royalties and license fees
- Извоз	6.93	9.99	8.23	- Credit
- Увоз	-17.76	-24.56	-27.69	- Debit
3.7. Други деловни услуги	7.56	5.42	-37.69	3.7. Other business services
- Извоз	214.57	259.93	243.85	- Credit
- Увоз	-207.01	-254.51	-281.53	- Debit

T-09.04.5: Платен биланс на Република Македонија – услуги

T-09.04.5: Republic of Macedonia: balance of payments - services

во милиони САД долари

in USD Million

	2010	2011	2012	
3.7.1. Посредување и други услуги поврзани со трговијата	49.35	80.12	52.66	3.7.1. Merchanting and other trade-related services
- Извоз	63.26	93.10	68.88	- Credit
- Увоз	-13.91	-12.98	-16.21	- Debit
3.7.2. Услуги на оперативен лизинг	-0.82	-2.71	-1.77	3.7.2. Operational leasing services
- Извоз	2.02	1.68	1.97	- Credit
- Увоз	-2.84	-4.39	-3.74	- Debit
3.7.3. Разни деловни, професионални и технички услуги	-40.97	-71.99	-88.58	3.7.3. Miscellaneous business, professional, and technical services
- Извоз	149.28	165.14	173.00	- Credit
- Увоз	-190.25	-237.13	-261.58	- Debit
3.7.3.1. Правни, сметководствени и услуги на менаџерски консалтинг и односи со јавноста	-27.07	-45.22	-81.02	3.7.3.1. Legal, accounting, management consulting, and public relations
- Извоз	37.00	43.19	46.54	- Credit
- Увоз	-64.07	-88.41	-127.56	- Debit
3.7.3.2. Рекламирање, испитување на пазар и испитување на јавно мислење	0.06	-4.01	-0.61	3.7.3.2. Advertising, market research, and public opinion polling
- Извоз	30.04	32.27	34.94	- Credit
- Увоз	-29.98	-36.28	-35.55	- Debit
3.7.3.3. Истражување и развој	-3.60	-0.33	0.79	3.7.3.3. Research and development
- Извоз	4.99	6.30	6.65	- Credit
- Увоз	-8.59	-6.63	-5.86	- Debit
3.7.3.4. Архитектонски, инженерски и други технички услуги	-22.11	-26.22	-26.02	3.7.3.4. Architectural, engineering, and other technical services
- Извоз	48.04	47.96	49.55	- Credit
- Увоз	-70.14	-74.18	-75.58	- Debit
3.7.3.5. Земјоделски, рударски и услуги на теренска обработка	-0.77	-1.27	-0.39	3.7.3.5. Agricultural, mining, and on-site processing services
- Извоз	0.26	0.19	0.10	- Credit
- Увоз	-1.03	-1.46	-0.49	- Debit
3.7.3.6. Останати деловни услуги	12.52	5.06	18.68	3.7.3.6. Other business services
- Извоз	28.96	35.23	35.22	- Credit
- Увоз	-16.44	-30.17	-16.54	- Debit
3.8. Лични, културни и рекреативни услуги	-1.03	1.45	-7.24	3.7.4. Personal and cultural services
- Извоз	21.01	27.34	20.12	- Credit
- Увоз	-22.04	-25.89	-27.35	- Debit
3.8.1. Аудиовизуелни и поврзани услуги	-6.25	-7.47	-12.06	3.8. Audiovisual and related services
- Извоз	6.67	8.42	5.35	- Credit
- Увоз	-12.91	-15.89	-17.41	- Debit
3.8.2. Останати лични, културни и рекреативни услуги	5.22	8.93	4.82	3.9. Other personal and cultural services
- Извоз	14.34	18.93	14.76	- Credit
- Увоз	-9.13	-10.00	-9.94	- Debit
3.9. Владини услуги, н.и.е.	-22.05	-24.32	-26.79	4.0. Government services, n.i.e.
- Извоз	14.48	12.35	5.74	- Credit
- Увоз	-36.53	-36.67	-32.54	- Debit

Извор: Народна банка на Република Македонија

Source: National Bank of the Republic of Macedonia

T-09.04.6: Платен биланс на Република Македонија - трансфери

T-09.04.6: Republic of Macedonia: balance of payments - transfers

во милиони САД долари

in USD Million

	2010	2011	2012	
Тековни трансфери, нето	1 805.06	2 056.02	2 079.40	Current transfers, net
- Прилив	1 867.07	2 120.05	2 150.33	- Credit
- Одлив	- 62.02	- 64.03	- 70.93	- Debit
1. Држава - официјални трансфери	40.20	104.06	62.45	1. General government - official transfers
- Прилив	45.54	110.57	73.84	- Credit
- Одлив	- 5.33	- 6.51	- 11.39	- Debit
2. Останати сектори - приватни трансфери	1 764.85	1 951.96	2 016.95	2. Other sectors - private transfers
- Прилив	1 821.54	2 009.48	2 076.49	- Credit
- Одлив	- 56.68	- 57.52	- 59.54	- Debit
2.1. Дознаки од вработени	240.59	250.66	234.72	2.1. Workers' remittances
- Прилив	259.85	271.35	254.35	- Credit
- Одлив	- 19.26	- 20.69	- 19.63	- Debit
2.2. Други трансфери	1 524.26	1 701.30	1 782.23	2.2. Other transfers
- Прилив	1 561.68	1 738.13	1 822.14	- Credit
- Одлив	- 37.42	- 36.84	- 39.91	- Debit

Извор: Народна банка на Република Македонија

Source: National Bank of the Republic of Macedonia